

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Félreértés, vagy félremagyarázás?

Irla: KULCSÁR KÁLMÁN

Amikor a temesvári piarista gimnázium első osztálya visszanyerte nyilvánossági jogát, az örvendés eseményével párhuzamosan mozgalom indult meg, hogy az aradi katolikus gimnázium is hasonló elbánásban részesüljön. A temesvári és az aradi román sajtó a mozgalmat támadó bírálatokkal kísérve, többek között kétségbevonja az intézmény hitvallásos jellegét és merészségnek minősíti a kulturális intézmény ügyének felkarolását. Ezt a feltevést utasítja vissza az alábbi cikk:

Gyakran van úgy, hogy töprengő elmével elborongunk a körülöttünk zajló események sodrában s a váratlan meg nem értés, köztözködés vagy ok nélküli idegeskedés láttára feladjuk magunknak a kérdést: hát ez mire jó?

Az elmúlt napokban, egy számunkra teljesen indoktalannak és elszármítottak tűnő, de annál fájdalmasabb és sajnálatosabb sajtóhadakozás indult egyrészt román sajtóorgánunk részéről az ittelő kisebbségi egyházak és intézmények ügye körül. Ismerve egyházi vezetők többszörösen igazolt lojalitását és a fiatal nemzedék részéről megnyilatkozó pozitív közlekedési szellemet és kulturális munkát, meg nem érdemeltnek és lényegében elhibáztattnak kell tartanunk azt az álláspontot, melyet az említett sajtóorgánunk egyöntetűen, látszatra szinte közös megállapodással, a magyarság egyik kulturális gyűlése szemben, nevezetesen az aradi katolikus fiúliceum nyilvánossági jogának kérdésében elfoglaltak és a maguk módján megindokoltak.

Mint mindig, ezúttal is a szigorú tárgyilagosság alapján, az igazság erejének önmagunkra is alkalmazott kötelező parancsszava alapján szólunk hozzá a kérdéshez, kerülve azokat a meredélyeket, melyeket innen is, onnan is oly játékos és hanyag merészséggel keresnek a szélsőséges álláspontok hívei.

Kérdezzük, még pedig aggódó lelkiismerettel, mire jó mindez? Mire való egy kulturális intézmény ügyének felkarolását és napirenden tartását elvakult merészségnek minősíteni? Mire való a hitvallásos jellegét kétségbevonni egy olyan intézménynél, melyet teljesen a hívek áldozatkészsége tart fenn? Ki fog közülünk örömben és mennyeztetéssel ügri azert, mert legutóbbi szándékainkat és mindig nyitlan kezelt kulturális igényeinket nem megérti, hanem priori félremagyarázni törekszik egyesek; azok, akikről az igazság elfogulatlan elismerését éppen saját kijelentésük alapján várjuk és várjuk.

A félreértések oka ösidőktől fogva az, ha két malomban örülünk. Minden katolikus fiúliceum létjogosultságát a hitvallásos jelleg képezi, míg a kivülálló ez kerekén tagadják. Emlékeztetőbe idézzük azoknak a jó uraknak, akik mitőlünk féltik a városok nyugalmát és rendjét, hogy mi érdekeinkért, a hitvallásos oktatás biztosításáért más időkben és más körülmények között is ép oly határozottan szálltunk síkra, mint most. A katolikus egyház, hogy az ő példáját említsen, a régi magyar kormányzat alatt is éppen olyan szívóssággal és töretlen energiával védte a hitvallásos oktatás és nevelés jogát, mint ma. Védte és az ellenkezők nem kis bosszúságára ki is harcolta, mert a nemzeti szempontok felett világnézeti, erkölcsi szempontokat is ismert s a nevelésben, a dolgok egészenes értékrendje szerint, első helyre a jellemnevelést helyezte, melynek azután lényeges kiegészítője az állampolgári hűség, a hazafias érzület ápolása, az ország érvényben lévő törvényeinek tiszteletben tartásával és becsületos alkalmazá-

Beregszászra bevonultak a magyar csapatok

Két különvont viszi Kassára a budapesti vendégeket. — Átvették a magyar csapatok Érsekújvárt és Rozsnyót is. — Lord Rothermere Budapesten

7:1 arányban váltják be a csehkoronát

Horthy magyar kormányzó Kassára megy

Budapest, november 9. A magyar csapatok mozdulatairól a következőket jelentik: Salgótarján lakossága ünnepélyes külsőségek között bucsuzott el helyi csapataitól, amelyek a határon túl levő Fülek községbe indultak. Az Ipolymenti falvak megszállását egy másik csapat végzi, amely Ipolyhidvég kedden történt megszállása után tovább vonult Nagyfalura, azután Ipolybarak községet szállta meg. A cseh csendőrség délelőtt 10 órakor hagyta el Beregszász városát és délután 3 órakor bevonult oda a magyar honvédség csapatai. A várost a lakosság feldiszipította és mire a magyar csapatok oda értek, mindjárt megkezdődött az ünnepélyes fogadtatás, amelyek során Ortutay főesperes, városbíró, a felvidéki magyarság ismert vezére mondott beszédet a csapatok parancsnokához.

A Beregszászra bevonuló magyar csapatokat a város piacán várta a lakosság. Az eddig Magyarok

térnek nevezett téren hangzottak el az üdvözlő beszédek.

A Zseliz községbe a déli órákban bevonult magyar csapatok vezetőit Bajsa József ottani bankigazgató, a magyarság egyik vezére értesítette, hogy a község szomszédságában levő egyik faluban a délelőtt folyamán a Hlinka-gárdisták agyonlőttek három magyar legényt, akik meg akarták akadályozni a Hlinka-gárda embereinek fosztogatásait.

Az Esti Kurir munkatársa beszélgetést folytatott Rozsnyón Dugnic Mihály püspök, rozsnyói apostoli kormányzóval, akit annak idején még a prágai kormány nevezett ki oda. Dugnic a bevonulás napján magyar nemzeti kokárdával fogadta a magyar csapatokat és kijelentette, hogy áldja a gondviselést, hogy vérontás nélkül szolgáltatott igazságot.

Rozsnyó és Érsekújvár elfoglalása

A Bata-gyár tovább működik

A tegnapi nap folyamán vonultak be a magyar csapatok Rozsnyóra, Krasznahorkára és Érsekújvárra is. Érsekújvár városbírója, Bolota János régi Szűz Mária zászlóval várta a város közönsége élén a magyar honvédeket.

Ersekújvár a magyar mozgalomnak kiinduló pontja volt az elmúlt husz év alatt és különösen szép ünnepeket készítették elő. Az öt érsekújvári dala egyesült.

Az érsekújvári Bata-gyár gépeit nem szállították el, hanem más tulajdonba mentek át. A gyárat jelenleg Ginzler Arnold erdélyi származású szász mérnök vezeti. A dohánygyár gépeit le akarták szerelni, de a munkások ezt nem engedték.

A bevonuló magyar csapatok ma elérték az Baracska, Barsendréd, Semlér, Egyed, Kelenyei, Pusztá, Kalonda, Füle, Bagolyfalva, feleli vonalat. A lakosság mindenütt lelkesedéssel fogadta a magyar csapatokat, a katonákat virágosövel-

várták a falvak lakói. Az újságírók a füleki bevonulást nézték végig, amelyet a kora délutáni órákban szálltak meg a csapatok. A vegyes dandár-csapatok kevés kivétellel teljesen elfoglalták az ötdik zóna területét. A csapatok középső csoportja má átkelt a Kisdunán és több ottani községet foglalt el. A magyar csapatok utját erre is a lakosság éljenzése fogadta.

A Csallóközben a menetrendszerinti vasúti forgalom ma teljesen helyreállt és a vonatok rendszeresen közlekednek. Azok a vasúti tisztviselők és vasutasok, akik jelentkeztek munkahelyükön, továbbra is megmaradhatnak állásukban.

Hont-megye megszállását szerdán folytatták a magyar csapatok. Átvonultak a Kistur, Középtur, Felsőtur, palásti vonalon és a délután folyamán a Léva környéki falvakba érkeztek. Onnan csütörtökön délelőtt folytatják utjukat és bevonulnak Lévára.

sával. Hogy az aradi katolikus fiúliceum születése a háború utáni időkre esett, ez nem jelenti, hogy előbb nem volt reá szükség, hanem csak azt, hogy előbb még nem ért meg a közhangulat annak elfogadására és felkarolására. Erdély-szert hány nagymulti hitvallásos intézet létezett és létezik ma is, mely a változott körülmények előtt is fennállt és virágzott.

Azok, akik a nevelésből kizárják a mélyebb erkölcsi alapok létjogosultságát, logikusan (ha nem is igazságosan) követelhetnék a hitvallásos oktatás visszahívását. De olyanok, akik maguk is ennek köszönhetők megerősödésüket, öntudatra ébredésüket, kulturájukat és fejlődésüket, a kölesönös igazságerzet ellen vétlenek, ha másoktól sajnálják azt, amit maguknak minden joggal kiköveteltek s meg is nyertek.

Aligha tagadná valaki, hogy Hollandia a világ egyik legbékésebb és legboldogabb országa. Nos, az amszterdami állami statisztikai hivatal legutolsó, 1936. évi összeállítása szerint Hollandia 7953 elemi iskolájából 4969 hitvallásos, azaz felekezeti intézet. A hitvallásos isko-

lák növendékeinek száma 815.144 volt, míg a 2984 állami elemibe 417.308 tanuló járt. Az elemi iskolák százalékos szerinti megoszlása: katolikus iskolák 40 százalék, protestáns iskolák 25 százalék; állami és községi iskolák 33 százalék, egyéb magániskolák 2 százalék. Kialtó bizonyítéka annak, hogy az erkölcsi nevelés kihangsúlyozása az igaz kultúra életető eleme és csak értékéből jelenthet az az államközösség számára. Miért lennének kivétel mi? Miért lenne az egyik lap „megállapítása” szerint „fatális nem-törődöm” az aradi hitvallásos fiuközépiskola működésének zavartalan biztosítása és a kiváló nevelői munkának honorálása gyanánt annak egyenjogúsítása a hasonló tanintézetekkel?

Olyan szempontok ezek, melyeken komolyan gondolkodtunk, vitatkoztunk, a legjobb belátásunk szerint és őszinte igazságkereséssel világlátottuk meg. Aki ezt az ismételt kihangsúlyozott őszinteséget elfogultságból vagy okatlan idegeskedésből megint csak kétségbevonná, nem jól ismer bennünket és nem jár azon az uton, melyen szeretetét elhozhatná nekünk . . .

Már pénteken bevonulnak a magyarok Kassára

Hivatalos jelentés szerint most már megállapították a kassai bevonulás részleteit.

Eszereint a bevonulás pénteken történik meg. Budapestről két különvonat indul, reggel 5 és fél 6 órakor. Az első különvonat a kormányzót és családját, a kormány tagjait, a diplomáciai kar képviselőit és a főispánokat viszi, a második a képviselőház és a felsőház tagjai és a legmagasabb katonai és polgári tisztségek utaznak. Mindegyik különvonaton ötszáz személy részére van hely. A vonatok reggel 9 és 10 óra között érkeznek meg Kassára. A magyar csapatok bevonulása tíz és tizenegy óra között fog megőrtönni. Kassán hatalmas tribünöket emeltek azon az utvonalon, amelyen át a csapatok felvonulnak Horthy magyar kormányzó és a kormány tagjai előtt.

Kassán a postaigazgatóságot kiürítették és lezserelték a kassai rádióállomást is. A kassai rádió magyar, rutén és szlovák alkalmazottait elbocsátották.

A kassai Stefanik-szobrot a cseh katonák lebontták és magukkal vitték. A kassai magyar nemzeti tanács az odaváló illetőségű nyugdíjasoknak, miután november havi nyugdíjaikat nem folyósították, előleget adott. A magyar farsadalm körében mozgalom indult meg, hogy Kassán Mussolininak szobrot állítsanak.

EGY PENGŐ HÉT CSEHKORONA

Budapest, november 9. A Magyar Nemzeti Bank ma hirdetményt tett közzé, amely a Magyarországhoz visszacsatolt területeken forgalomban levő csehkrona bankjegyeknek és érméknek pengőre való átváltásáról szól. A Nemzeti Bank 100 csehkronáért 14,28 pengőt fizet, ami 100 pengőnként 700 cseh koronának felel meg. A Nemzeti Bank az összes bankjegyeknek, továbbá a 100, az 50 és 20 koronás államjegyeknek átváltását azonnal megkezdi s azokat november 19-ig fogadja el átváltás végett. A 10 koronás államjegyeknek és az érméknek átváltását a bank csak később kezdi meg és erről új hirdetményben fogja tájékoztatni a közönséget. Ez utóbbi pénznek november 19-én tul is vérvényben maradnak.

LORD ROTHERMERE BUDAPESTI TARTÓZKODÁSA

Budapest, november 9. Horthy Miklós kormányzó ma délután 1 órakor kihallgatáson fogadta lord Rothermeret. A kormányzó átnyújtotta a lordnak az első osztályú magyar érdemrend jelvényeit. A kihallgatás után Horthy kormányzó villásreggelin látta vendégül Rothermere

lordot. A villásreggelin résztvett a lord unokaöccse és Ward Price szerkesztő, a Daily Mail diplomáciai tudósítója. A kormányzónál tett látogatást megelőzően a lord Imrédy Béla magyar miniszterelnöknél volt kihallgatáson. A miniszterelnök fél óras eszmecsere folytatott az angol előkelőséggel. Délután 11 órakor pedig megjelent a lord kíséretével együtt a hősök emlékművénél és ott koszorút helyezett el. Az emlékmű előtt lovasrendőr díszzadót sorakozott fel, míg két oldalán a frontharcosok díszzadada állott.

AZ ÁTCSATOLÁSI TÖRVÉNY BIZOTTSÁGI TÁRGYALÁSA

A magyar képviselőház közjogi bizottsága ma tárgyalta a Csehszlovákiától visszakapott területeknek Magyarországhoz való csatolása tárgyában bevezetett törvényjavaslatot. Miután Tasnádi Nagy András ismertette a törvényjavaslatot, ahhoz hozzászóltak Imrédy miniszterelnök, Kánya külügy-, Mikec igazságügy- és Reményi Schneller pénzügy-miniszter. A törvényjavaslatot a bizottság elfogadta.

PRÁGABAN ÖSSZETÖRTÉK MASSARYK SZOBRÁT

Prága, november 9. Kedden este az itteni egyetlen hallgatói tüntetést rendezték és eközben kivonultak Massaryk elnök szobrához, amelyt ledöntöttek és összetörték. A hatóságok a tetteseket, 15 diákot letartóztattak.

Elejtették Palesztina kettéosztásának tervét

Arab-zsidó békekonferenciát hívnak össze. — Anglia továbbra is megtartja mandátumát

London, november 9. A Wood Head-féle palesztinai tanulmányi bizottság jelentésének, amelynek új javaslatait magáévá tette az angol kormány és a melyet ma nyilvánosságra hozott, főbb tartalma a következők:

1. Az angol kormány elejti Palesztina kettéosztásának tervét és továbbra is viseli a felelősséget az egész Palesztina kormányzásáért és a súlyos helyzet új megoldását keresi az arabokkal és a zsidókkal szemben fennálló kötelezettségeivel összhangban.

2. A angol kormány értekezletet hív össze Lon-

A FÉRJES ASSZONYOKAT ELBOCSÁTJÁK A CSEHSZLOVÁK KÖZIGAZGATÁSBÓL

PRÁGA, november 9. (Rador). Illetékes helyen törvényjavaslatot készítenek, melynek alapján a férjesezt asszonyokat kizárják az állami közigazgatásban végzett tevékenységből. A javaslat következtében már eddig is igen sok nő valókeresetet adott be férje ellen. Erre való tekintettel a hatóságok felhívásban közölték, hogy az elvált nőket sem alkalmazhatják a közigazgatásban, a törvény kihirdetése után, mert helyeiket a határvidékről visszahívott tisztviselők részére kell átengedniük.

BENES PÁRTJA FELOSZLOTT

Prága, november 9. A nemzeti szocialista párt, amelynek Benes is tagja, felfüggesztette működését és a nemzeti újjáépülés és együttműködés mozgalma keretében újjászervezik. A párt kész arra, hogy a többi pártokkal együttműködjék.

A Cseteka távirati ügynökség visszautasítja azokat a híreket, mintha nagybömbnyiségű hadianyag és fegyver maradt volna a németek által elfoglalt határvidéken.

SZLOVÁKIÁBAN EGYETLEN PÁRT MARADT

Prága, november 9. (Rador). Tiso szlovák miniszterelnök tegnap este rádióbeszédet mondott, a melyben bejelentette, hogy valamennyi politikai párt egyesült a szlovák néppárttal, amelynek neve a jövőben Hlinka szlovák néppártja lesz.

Szlovák hivatalos kimutatás szerint Szlovákia területéből 10.420 négyzetkilométernyi terület 859 ezer 880 lakossal jut magyar fennhatóság alá, míg a Kárpátalján 1.580 négyzetkilométernyi területet és 181.600 lakost adnak át Magyarországnak.

A szendélyes sportember

Írta: PETER MILLAY

Rajongok a futballért. Magam is játszottam, amíg a háborúban egy gránátzsinár a jobb lábamat két centiméterrel meg nem rövidítette. Azóta minden szombatot versenyen ültem a közönség első soraiban, lelkesedtem és dühöngtem. „Drukkontam”, ha a kedvence csatarjaim vitték a labdát a kapu felé, és nélkül rugdostam, ordítva izgultam. Hasonlóan szendélyesek voltak a szomszédjaim is. Minden futballverseny után két napig kellett a lábamat masszíroztatni, úgy össterugdosták a játék szenvedélyében.

Végre azt mondta a doktorom, hogy a futballverseny megárhathat a sebesült lábamuak, keressek kevésbé izgalmas szórakozást, például kispáncsok a teniszenyvezőknek, vagy még jobb lenne, ha beérem a békés kártyajátékkal.

Mivel azonban sokkal szendélyesebb sportember voltam, minsem hogy le tudtam volna mondani a versenyek látogatásáról, elhatároztam, hogy ezután boxversenyeket fogok látogatni. Magam sohasem bokszoltam, tehát a játék nem izgatott annyira, mint a labdarugás. Így tehát nem rugdostam a beteg lábammal és a szomszédaim se rugtak onkivületekben a lábamba, mert végre is az ökölvívásban nincs olyan döntő szerepe a lábának.

De mingyárt az első boksbajnokságnál meggyőződtem arról, hogy csak a veszélyeztetett testrészt változtattam, egyébként azonban az ökölvívásról éppen úgy össze-vissza verve jutottam haza, mint azelőtt a labdarugóversenyekről. A különbség az volt, hogy most nem a lábamat rugdosták, hanem az izgalmas fordulók idegesszítő mozaikait... önmagukról megfélekezve... „végigjártották” a szomszédaim. A mögöttem ülők egyba-főbe püföltek, a fülemet majdnem letépték, a koponyámba belevágtak, miközben törökuszakadtából üvöltöttek a nekik kedves boksbajnok nevét.

De éppen ezek az izgalmas hamarosan úgy megkedveltették velem a bokszversenyeket, hogy egy világot sem mulasztottam volna el egyetlen érdekesebb viadalt sem.

Amikor a világhírű néger boksbajnok az angolokkal víaskodott a világbajnokságért, Percy John barátommal és végtelenül rokonoszenes fiatal feleségével együtt elmentünk a versenyre.

A harmadik sorban ültünk.

— Már előre izgulok — jegyeztem meg —, mert ez a mérkőzés dönti el, hogy újra színes lesz-e a világ bajnok, vagy fehér ember.

Percy unottan legyintett és így szólt:

— Kedves cimborám, engem nem érdek a senki bőrének a színe, maga a bokszolás pedig a világ legunalmasabb látványa. Mindig a vágóhídra emlékeztem, ha valamelyiket „kiütik” és végigzuhan a földön.

— Hát akkor miért jöttél ide ebben a pokoli hőségben? — kérdeztem halkán, hogy a felesége meg ne hallja.

— Csak azért jöttem el, mert a feleségemet borzasztóan érdekl. Csak miatta jöttem, de nem sportszenvédelemből.

Nem értem a titokzatos kijelentést, de már nem volt időm továbbfúzni a beszélgetést, mert odafele az emelvényen, a kötélkorláton belül, már felállt a két ellenfél, a mérkőzés mellékalakjaival egyült.

Suzy, barátom felesége, mélyen felsőhájtott, mint amikor az ember sorsdöntő eseménnyel kerül szembe. Az arca lángvörös lett és vad szenvedélyt tükrözöttet vissza.

A néger és az angol kemény harcba keveredett és az óriási terem visszhangzott az izgatott ordítóztól. Csakhamar a jobbállamon hatalmas ökölcsepást éreztem, Percy feje pedig oldalra billent egy mögöttem ügkölő néző ökölcsepástól, aki az angolt biztatva, önkénytelenül, nekivadulva hadonászott. Hátra se néztem, mert megszoktam, hogy a bokszversenyeken a nézők közül egyik-másikat a szenvedélytől elvakult „drukkoló” szomszédja előbb „üti ki”, mint odafele az egyik bajnok a másikat.

Percy nevetve szól hozzám:

— Te, a közönség öröngése sokkal mulatságosabb, mint...

Nem tudta befejezni a mondatot, mert újra hatalmas ütést kapott a nyakcsigolyája tájékára.

Most mégis hátrafordult, de harag nélkül, nevetve mondta a mögöttem ülő diáknak:

— Öcsém, miért nem megy fel inkább az emelvényre. látja, hogy a honfitársunk nem bír a feketével.

A fiu felelt valamit, amit azonban a tömeg üdvívalgása elnyelt, mert éppen akkor az angol olyan csapat mért a néger állkapcsára, hogy az óriási

fekete lustó meg öszerogyott, mint valami félig üres lisztes zsák, a mérkőzés vezetője pedig elkezdte számlálni:

— Egy... kettő, három... négy...

Négyenél a néger újra talpon volt és a vad küzdelem tovább folyt. Percy mellől vad sikoltást hallottam... a felesége, a bájos Suzy, felállt és mindkét kezével szélmalomhoz hasonlóan hadonázva kiáltott valami „jó tanácsot” az angol felé. A hangja bevezesett a tomboló lármába, de ő azért tovább izgult. A kalapja leesett a fejéről és az előttünk levő széksor alá gurult, ahol a szintén izgatottan ugráló, topogó boksz-kibickek agyontaposták. Percy nagy bajjal felismerhetetlenül összegyűrve, halászta ki a kalapot a lábak alól.

Suzy észre se vette mindez, csak tovább kiabált, izgult, „bokszozt...”

— Fogalmad sincs róla — jegyezte meg Percy hozzám közelhálójára —, milyen nagy előnye van annak, ha az ember felesége rajong a sportért!

Nem állhattam meg, hogy ne feleljem erre a következőket:

— Számomra majdnem fájdalmas látvány, ha az olyan bájos, finom asszony, amilyen Suzy, indiai módjára kibábil, izgul, magából kikelve. Nem is ertem, hogy miért okoz nekéd a feleséged nekivadulása olyan örömet!

Percy felelt valamit, amit nem hallottam, mert ugyanakkor a jobbfülem tövére hatalmas bokszütést kaptam.

Szerencsére az angol már legyőzte a négert és a mérkőzésnek vége volt. Mindenki talpon volt és a győztes nevet üvöltötte. Körülöttünk száz kar mozgott vad összevisszaságban és megfigyeltem, hogy a győngédleklü Suzy is kiosztott még néhány alapos ütést.

Kifelé indultunk. Elöl ment Suzy, kalap nélkül. Észre se vette, hogy a kalapja nincs a fején. Percy tartotta a kezében azt az összegyűrt rongyot, ami a mérkőzés előtt Suzy kalapja volt és nekem nevetve mutatta:

— Sejtelned nincs — mondta —, hogy mennyit fizettem volna azért, ha nyugodtan kártyázhattam volna a klubban. De ez volt az egyetlen módja annak, hogy kivégezzem a feleségemnek ezt a förtelmes formájú „divatos” kalapját. Már ordítottam, ha az álomban kísértett. Látod, pajtás, ezért jöttem bokszversenyre.

A régi tárgyalási rend mellett foglal állást a temesvári ítélőtábla és az ügyvédi kamara is

Temesvár, november 9. Beszámoltunk az igazságszolgáltatás szervezésére vonatkozó törvény most megjelent végrehajtási utasításának azon intézkedéséről, amely szerint a törvényszéki és táblai tárgyalások

a jövőben délelőtti helyett délután lesznek.

Az új tárgyalási rend még nem lépett életbe, mert tegnap még délelőtti voltak a tárgyalások, de a temesvári ítélőtábla már részletes jelentést küldött az igazságügyminisztériumba. A Dimitrescu Emil táblai főnök által aláírt jelentés kéri, hogy Temesváron hagyják meg a régi munkarendet. Hasonló kérelmet juttatott el tegnap táviratilag az igazságügyminisztériumhoz a temesvári ügyvédi kamara is, amely kérelmének indokolásul valószínűleg ma terjedelmes emlékiratot küld a minisztériumba. Ebben az emlékiratban

a közönség és az ügyvédek érdekeinek szemmel tartásával

rá fognak mutatni azokra az okokra, amelyek a törvényszék s ítélőtábla régi tárgyalási rendjének megmaradását teszik kívánatosnak. Az ítélőtáblánál különben valószínűleg csak a minisztérium válaszában megérkezése után vezetnek be az új munkarendet.

Cigareanu Livius dr., az ügyvédi kamara dékánja, teknap délben megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartónál és a bíróságok új tárgyalási rendjével kapcsolatban támogatását kérte arra vonatkozólag, hogy

a bíróságoknál a régi munkarend maradjon érvényben.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó ígéretet tett, hogy minden lehető megteszi.

„Ruszinszkó teljes felszámolása rövid idő kérdése” — írja az Universul

Az első ellentét a Berlin—Róma tengely tagjai között, udvarias formák között jelentkezett

Az Universul a bécsi döntőbíróvási határozatokkal foglalkozva, a következő igen érdekes, a ruszin földre vonatkozó megállapításokat teszi:

Ha igaz az, hogy a kölcsönös engedmények a barátság igazi jelei, akkor meg kell állapítani, hogy a Berlin—Róma tengely valóban erős alapokon nyugszik. Pár nappal ezelőtt Németország Ribbentrop báró külügyminiszter személye által Bécsben meghajtott Olaszország az őhaja előtti, hogy szívesen lát egy megerősödött Magyarországot és pedig olyan megvalósításban, hogy ezáltal földrajzi szempontból Lengyelország közvetlen szomszédjává lett. Európának ebben a sarkában, amelyet Ruszinszkónak neveznek, a háború utáni diplomáciának legfinomabb megnyilvánulásával állunk szemben. Ruszinszkó egy olyan nyugatról kelet felé húzó folyosót képez, amely Lengyelország és Magyarország között terül el és amelyet a német birodalom saját politikai és gazdasági rendszerébe igyekszik beiktatni. Ez a terv természetesen nem felel meg a lengyel politika célkitűzésének, mert először végleg le kellene mondania arról, hogy közös határt létesítsen Magyarországgal s

így a Dél-Európával való közvetlen kapcsolatot csak német ellenőrzés alatt tarthatná fenn. Másodsorban pedig Ruszinszkó népet könnyen meg lehet győzni afelől, hogy azok az ukránok, akik ma Lengyelország déli részén laknak, fajtestvéreik és így nem kerül kiülősebb nehézségbe a ruszinokat is nemzeti öntudatra ébreszteni.

Egészen bizonyos, hogy Lengyelország nem néz né jó szemmel az esetleges sűrűn megismétlődő ukrán zavargásokat és igen kellemetlenül hatnának az országgal szomszédos területen történő ruszin irredenta megmozdulások.

Érthető tehát, hogy Lengyelország régebben kereste az alkalmas eszközt, hogy megvalósítsa a közös magyar—lengyel határt, amelyet azonban csak úgy érhet el, ha Ruszinszkó megszűnik független terület lenni. Az utóbbi hetek eseményei, amelyek Csehszlovákia feldarabolá-

sához vezettek, elősegíteni látszottak ezt a törekvést. Olaszország fenntartás nélkül a lengyel álláspont mellett foglalt állást, mert mindaz, amivel Magyarország kielégítését eredményezi, Olaszország meglegedésével találkozik. Ennek magyarázata Olaszország és Magyarország baráti viszonyában keresendő, azonban az is elvitathatatlan, hogy Olaszország viszonya Lengyelország iránt is nagyon szíves. Voltak, akik azt gondolták, hogy Olaszország ezáltal gátat akar vetni Németország dél-kelet felé való terjeszkedésének. Lehetséges, de nem biztos, mert

Von Rath követségi titkár belehalt sérülésébe

Halála előtt Hitler követségi tanácsossá nevezte ki. Szigorú idegenellenőrzés Párisban

Németország gazdasági szankciókat alkalmaz a zsidók ellen

Páris, november 9. Szerdán délelőtti újabb vérátömlesztést végeztek von Rath követségi tanácsoson. A súlyos sebesült szülei szerdán a hajnali órákban érkeztek meg Párisba. A vérátömlesztés dacára a beteg állapota nem javult és

szerdán délután fél 6 órakor belehalt sérüléseibe.

Még a halál bekövetkezése előtt Hitler birodalmi vezér előléptette Rath párisi követségi titkár, élete latbavetésével bebizonyított hűség kötelességteljesítése elismerésül elsőosztályú követségi tanácsossá nevezte ki.

A párisi lapok továbbra is behatóan foglalkoznak a követségi tanácsos ellen elkövetett merénnyel. A Jour szerint kétséget kizáró

„Bárhol van a baj,

HIRISAN-PASZTA

biztosan segít ott is, ahol más szerek felmondták a szolgálatot” írja Dr. Med. J. H. M.-ben. Ö ekcémát, égési sebeket és bőrbántalmakat gyógyított vele. Tubusok 44 és 85 lei árban gyógyszerárakban és drogériákban.

Képv.: Mr. G. HIETSCH, Sibiu

Mussolini az utóbbi időben számtalan esetben adta tanujelét a német nép iránti lojalitásának. Ciano gróf olasz és Ribbentrop báró német külügyminiszter Bécsben, mint döntőbírók, a ruszin korridorról is tárgyaltak és

végül salomonai ítélettel oldották meg a kérdést. Döntésük nem hozta létre a közös magyar—lengyel határt, azonban a Magyarországnak átengedett terület olyan hatalmas, hogy egyes helyeken csak rövid távolság választja el a lengyel földtől.

A mezőségen kívül a dél-keleti közlekedési utak is Magyarország birtokába jutottak. A ruszinok a Kárpátok völgyeibe szorultak, közlekedési utaik nincsenek és ellátásuk, valamint mezőgazdasági termelésük a Magyarországnak itél területektől függenek. Ilyen feltételek mellett a független, vagy önkormányzattal bíró Ruszinszkónak a felszámolása rövid idő kérdése. Formailag Németország nyert, mert a közös magyar—lengyel határ nem valósult meg, lényegében azonban mégis veszített mert, a Ruszinszkónak meghagyott terület egymagában értéktelen.

Hogy ezt Mussolin akarta így, vagy sem, nem tudható, mégis megállapítható.

a tengely vezető államférfiai először kerültek elvi összeütközésbe.

Tény, hogy ez az összeütközés nagyon udvarias formában történt. A másik megállapítható tény, hogy Németország dél-kelet felé való terjeszkedésében egy olyan akadályra talált, amely korántsem megvetendő.

Jelentékenyen apadt nyolc hónap alatt a németiség természetes szaporodása a halálozással szemben a Bánság fővárosában

Természetes szaporodás csak a románoknál és magyaroknál volt

Temesvár, november 9. Biraescu Traian, a városi statisztikai hivatal vezetője most készítette el és adta ki az 1938 év első nyolc hónapjának népesedési kimutatását. Eszerint Temesváron ez év január elsejétől augusztus 31-ig 813 születés és 901 halálozás volt. Nyolcevvannal több ember halt meg, mint amennyi született, vagyis az elmúlt nyolc hónapban

a város természetes szaporodásában a hiány nyolcevvannal lélek.

Ha a születéseket és halálozásokat nemzetiség szerint arányosítjuk, akkor érdekes adatokat látunk. Román született 264, meghalt 193, a szaporulat tehát 81. Magyar született 280, meghalt 217, a gyarapodás 13. Német született nyolc hónap alatt 217, meghalt 326, az apadás 119. Csökkenés mutatkozik ezenkívül a szerbeknél 9, a zsidóknál 43, a cigányok-

nál 3, a bolgároknál 1, más nemzetiségeknél 7. Természetes szaporodás tehát az év első nyolc hónapjában csak a románoknál és magyaroknál volt,

az apadás pedig a németeknél volt a legnagyobb.

Az év első nyolc hónapjában Temesváron 625 pár kötött házasságot. A mátkapárok nemzetiségi eloszlása a következő volt: román 224 vőlegény és 117 menyasszony, magyar 142 vőlegény és 190 menyasszony, német 181 vőlegény és 190 menyasszony, szerb 11 vőlegény és 10 menyasszony, zsidó 72 vőlegény és 64 menyasszony, más nemzetiségű 5 vőlegény és 4 menyasszony. Házassága által román állampolgárságot szerzett 45 vőlegény és 97 menyasszony. Érdekes adat, hogy a házasságot kötötték között januártól augusztus végéig 100 elvált férfi és ugyanannyi elvált nő volt.

tény, hogy a merénylő bizonyos körök terveinek csak végrehajtója volt. Nehezen tételezhető fel ugyanis, hogy egy 18 éves fiatalember saját kezdeményezéséből cselekedett volna. A 3000 frankos pénzküldemény, amelyet a fiatalember megélhetése fedezeteként emlitett, nem létezik, annál kevésbé, mert szüleitől szintén megállapították, hogy súlyos helyzetben tengetik életüket.

A Temps a merénnyel kapcsolatban a Franciaországban tartózkodó idegenek fokozottabb ellenőrzését sürgeti. A lap figyelmeztet azonban arra is, hogy ez az ellenőrzés ne legyen zaklatás és vegye tekintetbe, hogy Franciaország mindenkor menedéket adott azoknak a menekülteknek, akik egy igazságos ügy védelmében váltak hontalanokká.

PORIG ÉGETT EGY FELGYUJTOTT ZSINAGÓGA

Berlin, november 9. Berlini lapjelentések szerint a merénnyel következtében a közhangulat még erőteljesebben fordul a zsidóság ellen és egyrészt a Németországban tartózkodó külföldi zsidóknak kell az ország területét elhagyniok, másrészt a belföldi zsidósággal szemben újabb gazdasági megtorlásokat alkalmaznak.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a zsidóellenes hangulatból kifolyólag, attól tartva, hogy a zsidóság fegyveres ellenállással válasszol, elrendelték a zsidók birtokában lévő fegyverek elkobzását. Kivételt csakis azok a személyek képeznek, akik fegyvertartásra szabályszerű engedély felett rendelkeznek. Eddig összesen 2569 kést és szuronyt, 702 lőfegyvert és mintegy 20 ezer töltényt foglaltak le.

Berlinben újabb tüntetések történtek von Rath párisi német követségi titkár elleni merénnyel miatt és pedig a tüntetők egy csoportja behatolt a hersfeldi zsinagógába, amelyet felgyújtottak. A zsinagóga porig égett.

Uj Babylon

A Népszövetség legutolsó gyűlésén India képviselője, Aga kán elnökölt. A világ leggazdagabb embere; hetvenéves korában nőül vette a titkárno-jét, aki egy fiugyermekkel ajándékozta meg... Aga Khan egy dobálja a pénzt, mint Krausz Simi, amikor még volt neki... A löverseny nagy szenvedélye, de a Népszövetségben elnökölni — az is nagy élvezet volt neki; pár percére...

Megnyitó beszédje csak ennyi volt:
— Commence your proceedings, gentlemen!
(„Kezdjék meg tárgyalásaikat, uraim!”)

A tárgyalás az ugynevezett „folyó ügyek” elintézéséből állott.

Azután a spanyol delegátus igyekezett részvételt kelteni nemzete iránt, de már kevesen hallgattak. Kína megbizottja, ki a spanyol után szólalt fel, már üres széksorok előtt beszélt, meglehetősen zajban... A zaj a szomszéd termékből hallatszott be, ahol már terítették... A világ összes országból hatvan aktív miniszter, nagykövet és követ volt jelen, a Népszövetség többszáz alkalmazottján kívül: Aga kánnak összesen kétezer vendége ült asztalhoz, mikor a szegény kínai delegátus a Távol-Keleten dúló rettenetes harcokra és a tengernyi vérontásra akarta felhívni a világ urainak figyelmét. Aga kán hindu főszakácsának vezérlete alatt Páris legjobb szakácsművészei állították elő a ledrágább étkeket, amelyek mellé kétezer üveg pezsgőt bontottak. A csillárok frissen voltak aranyozva, nyolcezer méter zöld selyemmel kárpitozták újra a falakat, az asztalokon tizenöt ezer rózsza díszlett és míg a szegény kínai az ülésteremben a gyorsíróknak beszélt nemzete lassu elvéréseiről, azalatt a dísztermekben tizenegy válogatott zenekar csinált kedves hangulatot Aga kán vendégeinek... A melléktermekben pedig... ah, a melléktermekben tizenöt orvos és negyven ápolónő volt készenlétben, hogy rögtöní segélyt nyújtsanak a gyengébb gyomru vendégeknek a nagy lakoma után, mely Aga kánnak soktízezer svájci frankjába került... Sebah, ha ennyivel kevesebbet örökölt is tőle egy-két év múlva özvegye és fia, — lesz nekik még akkor is elég.

Azonban Dániel próféta, jöjj elő, és most te beszélj nekünk!

A próféta pedig így szól:

Belszár király nagy lakomát szerze az ő ezer főemberének és az ezer előtt bort ivék.

Borozás közben mondá Belszár, hogy hozzák elő az arany és ezüst edényeket, amelyeket elvívé Nabukodonozor, az ő atyja a jeruzsálemi templomból, hogy igranak azokból a király és az főemberei, az ő feleségei és az ágyasai...

... Bort ivának és dicsérik az arany, ezüst, érc, vas, fa és köisteneket...

Abban az órában emberi kéznek ujjai tűnének fel és irának a gyertyatartóval szemben a király palotájának meszelt falán és a király néz az a kézfejet, amely ir vala.

Ekkor a király ábrázolja megváltozik és az ő gondolatai megháborítják őt és derekának inai megoldódnak és az ő térdei egymáshoz verődének.

Erősen kiáltozik a király, hogy hozzák elő a varázslókat, a káldeusokat és jövendőloket. Szóla a király és monda a babiloni bölcsenek: Akárki legyen az az ember, aki elolvassa ezt az írást és annak értelmét megjelenti nekem, biborba áltöztetik és aranylánc lesz a nyakában és mint harmadik parancsol az országban.

Akkor bemenének a király bölcsői mind, de nem tudták elolvadni az írást, sem annak értelmét megfejteni a királynak.

Akkor Belszár király igen megretene és az ő ábrázolja elváltozókat rajta és főemberei is megzavaródnak.

A királyasszony azonban tudta, hogy van Babylonban egy zsidó, kiben „az istenek bölcsességéhez” hasonló bölcsesség találatik. Elő is is hívták ezt az embert, aki nem más volt, mint Dániel próféta. Miután Dániel jól megdorgálta a királyt, így szólt:

Ez az írás, mely feljegyeztetett, *Mene, Mene, Tekel, Ufarszín!*

Ez pedig e szavaknak az értelme: *Mene*, azaz számba vette Isten a te országglásodat és véget vet annak.

Tekel, azaz megmértetél a mérlegen és híjjával találtattál.

Peresz, azaz elosztattott a te országod és adott a médeknek és perzsáknak...

... Ugyanazon az éjszakán megöleték Belszár... és a méd Dárius foglalá el az országot...

(*Ufarszín, Peresz*, vagy *Faresz* mindegy. — attól függ, hogyan olvassa az ember a héber betűket.)

A Népszövetség kétezerteritikes lakomáján titokzatos kéz nem irt fel a falra semmit. — talán azért nem, mert nem volt kéznél egy próféta, aki a rejtélyes írást el tudta volna olvasni. De ma már

II. Carol király jelenlétében avatják fel az új londoni román követséget

Az angol lapok naponta beszámolnak a fogadtatásról

London, november 9. Anglia fővárosa készül magas vendégük: Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda fogadtatására. A „Daily Telegraph” és a „Morning Post” című nagy angol napilapok az utazással kapcsolatban az alábbi cikket közlik: Marianne Mayfayre, az ismertnevű riporternő tollából:

— A fiatal Mihai herceg, Románia trónörökös-e boldogan készülődik az angliai utazásra, amikor felsége édesapjával együtt fogják öt ünnepeket Londonban. Az elmúlt évben már járt a herceg Londonban, amikor édesapját Anglia uralkodójának a koronázásán képviselte, de a főváros akkor ugye tele volt királyi vendégekkel, hogy a lakóság-nak nem volt alkalma kellően megismerni Mihai trónörökösét. Most újra Londonba érkezik, elkíséri édesapját a londoni városküzára, résztveszt a királyi palotában adandó banketten és Carol királlyal együtt házigazda lesz a román követségben. „Mihai nagyvajda már férfi” — mondják a román tudósok. Dacára annak, hogy gyakran jelenik meg a nép között, félénk, de méltóságáteljes és magatartása elragadó. Alig mult 17 éves és már 20 éves fiatalembernek látszik.

Már dolgoznak a londoni királylátogatás programján. A Buckingham palotában György király, a londoni román követségen Grigorcea követ fogadja a román uralkodót és a trónörökösét. Akkor nyitlik meg a béli idény is, amely ezuttal a „román évad” elnevezést kapja.

A román vendégek megérkezése napján, november 15-én György király ünnepélyes bankettet ad tiszteletükre. A november 17-iki programot még nem állították össze.

A Belgrav Square-n épült új román követségi épületet most rendezik be. Nem csak a hivatali helyiségek vannak ott, hanem Grigorcea követ lakása is. A lakásdíszítók már a hét folyamán befejezik munkájukat és Grigorceaék a lehető legrövidebb időn belül el is foglalják új lakhelyüket. Az a bankett, amelyet Carol király az angol uralkodópár tiszteletére a román követségen ad, egyuttal az új követség felavató ünnepélyét is jelenti. A bankett után, amelyen 60 személy vesz részt, nagyszabású fogadóünnepség lesz, amelyre nagyszámu előkelőséget hívnak meg.

A banketten felszolgálandó ételeket is külön szakács készíti, aki ismeri Carol király és Mihai nagyvajda ízlését.

Leánykérés a légvédelmi fedezékben

Egy anglíkan lelkész és egy londoni színész nő regényes megismerkedése és házassága

London, november 9. Érdekes esküvőt tartottak a napokban Canterburyben, a híres püspöki székhelyen. A canterburyi katedrális egyik anglíkan lelkésze, dr. Johnson Hewlett feleségül vette a nála jóval fiatalabb Miss Nowell Edwards színésznőt. A férj a canterburyi katedrális lelkészi karának legidősebb tagja: hatvanégy éves. Felesége több mint harminc évvel fiatalabb nála, harminciárom éves és régebben ismert londoni színész nő volt.

A házasság nemcsak a vőlegény és a menyasszony életkora közötti nagy különbség miatt keltett feltűnést, hanem a körülmények miatt is, amelyek között az anglíkan lelkész megismerkedett szíve választottjával.

REPULÓTÁMADÁS
BARCELONA ELLEN

A megismerkedés ugyanis nem Angliában, hanem Spanyolországban történt. Miss Nowell Edwards, akinek fivére ugyancsak anglíkan tisztelendő, a spanyol polgárháború kitörésekor Spanyolországba utazott és Barcelonában önkéntes ápolónő lett. Hónapokon át végezte fárasztó munkáját és eközben ismerkedett meg dr. Hewlett, tisztelendővel, aki a spanyol polgárháború tanulmányozására Barcelonába utazott. A megismerkedés részleteit az anglíkan lelkész így mesélte el:

— Körülbelül egy évvel ezelőtt jártam Barcelonában. Egy alkalommal a város ellen repulótámadást intéztek és én egy földalatti menedékhelyen kerestem védelmet a bombák elől.

Ezen a menedékhelyen ismerkedtem meg Miss Nowell Edwardssal,

aki az óriási pánikban bámulatos hidegvérrel végezte ápolónői kötelességét. Az általános izgalomban és fejvesztettségben feltűnt nekem a komolyság és lelkesedés, amellyel ez a szép fiatal leány önfeláldozó kötelességét teljesítette.

— Eleinte azt hittem, hogy spanyol, de amikor megszólítottam, végtelen örömmre kiderült, hogy honfitársam. Egész éjszaka a menedékhelyen tartózkodtam, mert többször megismétlődtek a repulótámadások. Miss Nowell Edwards pillanatnyi pihenő nélkül ápolta a betegeket, köztötte a sebesülteket, vigasztalta a kétségbeesetteket.

— Ezen a pokoli éjszakán szerettem bele feleségembe.

nemcsak a falakról lehet olvasni; az újságokból Dániel próféta segítségével nélkül is meg lehet érteni, hogy az Egyesült Államokban már tizenötmillió a közegélyre utalt munkanélküli, — hogy ennek az évnék első három hónapjában tízezer spanyol gyermeket öltek meg a repulók bombái, — hogy Katalónia tizennégymillió lakosából három év alatt nyolc-

soha nem találkoztam még a női önfeláldozásnak ilyen ragyogó példájával. Amikor már láttam, hogy nagyon kimerült, igyekeztem neki segíteni munkájában, mert igen sok betege volt és ő volt az egyedüli ápolónő az orvos mellett. Egy barcelonai kórházban teljesített szolgálatot és csak véletlenül került a menedékhelyre. Ez a rettenetes élményekben gazdag éjszaka megajándékozott alkonyodó életem legnagyobb kincsével: a szerelem érzésével, amellyel eddig nem találkoztam.

AZ UTOLSÓ ALKALOM

— Mintha csak regényben történt volna — folytatta zavart mosollyal a lelkész —, lobbanékony fiatalember módjára én, a hatvannégy éves ember néhány órai ismeretség után megkértem honfitársnőm kezét. A leánykérés is a légvédelmi fedezékben történt, körülöttünk kimerült, sebesült emberek, aszsonyok feküdtek a földön. Hajnalodott már és szíréna jelezte a légi veszély elmúltát. Amikor bucsút vettem Miss Edwardstól, bevallottam neki érzelmeimet és kertelés nélkül megkértem, legyen a feleségem. Az ember legfeljebb egyszer találkozhat az életben ilyen csodálatosan jó és önfeláldozó aszsonnyal. Öregember vagyok, tudtam, hogy ilyen alkalom többé nem adódik az életemben, nem akartam hát elszalasztani...

— Még néhányszor találkoztam feleségemmel Barcelonában, ő is megbarátkozott a házasság gondolatával és mint jegyvespár váltunk el egymástól, amikor én visszatértem Angliába. Ő még néhány hónapig ott, a vérző Spanyolországban maradt, azután sürgető kéréseimnek eleget téve, megvált önként vállalt szolgálatától és hazatért, hogy örök hűséget esküdjünk egymásnak.

A 33 éves fiatalasszony megerősítette férje kijelentéseit és hozzátette, hogy nem sajnálja a spanyol polgárháboruban eltöltött nehéz hónapokat; és házasságát a sors jutalmának tekintti. A fiatalasszony nevetve tette hozzá:

— 1938-ban a házasságokat nemcsak az égből kötik, hanem a légvédelmi fedezékben is.

Történetíróknak hálás téma lesz a mi szerelmünk története...

Az érdekes szerelmepárt a fiatalasszony fivére, Edwards lelkész eskette meg.

millió veszítette az életét... Mintha az egész világ a feje tetején állna, olyan szörnyűségek történnék mindenütt. Ez a mai világ egy új Babylon, mely ha megmérgetnek, szintén híjjával találatnék. És mi az, aminek leginkább híja van? Pontosan azok az elvek és tanítások, melyekre a mai modern világ legbüszkébb, de amelyeket a legkevésbé követ.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

No de, hölgyeim!

Fenti címet egy úr mondta. Szomorúan mondta és bosszú megbotránkozva. És ekkoreredetén járta végig szemét a termen, melyben álltunk és ahol persze több volt a hölgy, mint az úr, miáltal a többi hölgy is leginkább állt, ahelyett, hogy táncolt volna. Pedig azért jöttek ide.

— Hát, kérem, ez borzasztó! — mondta az úr diákosan — amit maguk már megint művelnek, divat címén. Az ember nem tudja, sirjon-e vagy neveszen. Mért szeretik elcsufítani magukat ennyire?

Ez persze retorikai kérdés volt. Az úr igen jól tudta, hogy az összes jelenlevő hölgyek kizárólag szépségfokozás céljából követték el mindazt, amit felrótt nekik és amit három fő vádpontban foglalt össze; így: Ez az új frizúra, ezek a harisnyák és az a rusz! Rémes!

Mindjárt részletes indokolást is adott:

— Hát talán vegyük először a frizúrát, — mondta a férfi — ezeket a felfelé fésült apróbb-nagyobb habosrollnikat! El tudja képzelni, hogy ember számba vegyen valakit, aki ilyen smit rak a fejére? Mit szólna a beteg, akit ilyen fejjel akar egy orvos megvizsgálni? Bizhat benne? Respektálhatja? Arról nem is beszélve, hogy az embernek állandóan az az érzése, hogy ezt a bonyolult épületet öngyűsége nyilván csak pirosbetűs ünnepek bontja ki! A többi napon csak „megigazítja”! Gusztusos, mi? Ennyit a dolog etikai és egészségügyi részéről. Most térvünk rá az esztétikára. Kinek áll jól ez a frizúra? Nézzé, ott, a szomszéd asztalánál, azt a kis molett gesztenyebarna asszonykát. Tavaly még „rem” kedvesnek találtam. Most a felfelé fésült hajjal kiderült róla, hogy „kimonodott” közönséges típus, pedig meggyőződésem, hogy nem ezt ambicionálja az illető. Jó, mondjuk, neki nem áll jól. De most vegyük azt az igazán finomarcu feketét... Ugynevezett pikáns szépség. Az is maradt. De... Manpassant-hónáre emlékeztet és én látna tudom a nőről, hogy fiatal, mivel hajdani nagymérim szépségét juttatja eszembe — öregnek látom. A hölgyek füleitől pedig minden kiderül! Még az is, amit jobb lett volna örökre eltitkolni!

— Beszéljünk a harisnyáról! A hajszálvékony harisnyáról persze, mert hiszen másról nem is volna érdemes. Nevét ez az intézmény onnan nyerte, hogy ha valakinek a lábán egyetlen hajszál van, az feltétlenül ártalmas. De ha csak véletlenül megkarcolta a lábát valamivel, akkor ez a karcolás remekül érvényesül, teljes nagyságában. Minden kis ér viszérnek látszik, minden kis pörsenés nagy sebnek. Vyszont: igazán szép lábat csinál annak, akié ügyes. Annak már csak idegeket és pénzt kell bírni az állandó „szemfúrást”. És főleg: nem szabad törődnie vele! Mert annál kínosabb érzés, mint egy hölgy mellett állni, aki állandóan rémülten a harisnyájára sandít, mint valami szigorú porkolábra, minden mozdulatnál odakap, lehajol, lazít, forgat, igazán, megnyal, huz vagy tapogat a lábán... ugy-szólván nincs is.

— Na és most a rusz. Az új, a ciklámenszínű, vagy milyen. Egyszóval a lilás árnyalat. Hát ez az én teteje mindennek. Mert jól tudom, nem akarunk csálni, nem utánozzák a természetet. Nem azért festik a szájakat pirosra, mintha az egészséges, fiatal száj pirosságát akarnák lemosolni. De feltételezem, hogy a beteg száj színt sem őhajják szappal céljából előállítani? Márpedig ez történik. A lila árnyalat, igenis, naturalisztikus szín. Lég-szomjra gondol tőle az ember és szívelhőjasodásra. Ha pedig valaki még a körmet is püspökklára lakkoztatja, az egyenesen gőrcsben vonagló kezeket idéz emlékezetünkbe... nyilván nem céltudatosan.

— Egyébként... tulajdonképpen hálás vagyok maguknak. Már rég nem állt módomban ilyen kedélyes dolgot bosszankodni! — így szólt a férfi, ment, felkért egy gyűrűshaj, Ulakórmű, lefutottszemű hölgyt táncolni, és azontul egész este el nem mo-cosodt mellőle.

November 9. Csütörtök

András, Rudolf
Olimp.

1483 november 10-én született a németországi Eisleben városában Luther Márton, a reformáció megindítója. Az erfurti egyetemen jogot és bölcséletet tanult. Egy alkalommal a városon kívül sétálva vihar támadt és a villám agyon-sújtotta mellette haladó barátját. Ez annyira megrendítette, hogy belépett az ágostonrendi szerzetbe. A rend Rómába küldte, ahol a teológia doktorává avatták. Tanulmányozta a középkori misztikus teológusok írásait és lassankint eljutott reformatori működésének kiinduló pontjához.

1759. november 10-én született Schiller János Kristóf, Frigyes, a német költők egyik legnagyobbika. Apja papnak szánta, de jogot, majd orvostudományt tanult. Katonaorvos lett, ezt a pályát azonban az irodalom kedvéért elhagyta. Meghitt barátja volt a korabeli másik német költőóriásnak, Goethenak. Tizennyolc éves korában írta első szomorudrámáját, a Rablókat. Ezt követte a szindarabok egész sora. Számos történelmi drámát alkotott, de irt történelmi munkákat is. Híresek balladái. Legismertebb költeménye A harang.

— ANGOL HAJÓ TÜZELT JAPÁN CSAPATOKRA. Sanghaiból jelentik: A japán hatóságok erőlyes tiltakozást jelentettek be a sanghaini angol hatóságoknak a Jangee folyamán történt incidenssel kapcsolatban. Allítólag egy angol hadihajó gépfegyvertelést indított a folyam mentén haladó japán csapatokra. A brit hatóságok szerint ez az állítás nem felel meg a tényeknek.

— A RABLÓGYILKOS HEGEDÜS ISTVAN ÖCCSE IS A BÜN LEJTŐJERE KERÜLT. Aradon ez év tavaszán sorozatos lopások és betörések történtek. A rendőrség elfogta Hegedüs András 34 éves rovtomultu fiatalembert, aki bevallotta, hogy a lopásokat ő követte el. Az aradi törvényszék Hegedüs Andrást három évi börtönrre ítélte és az ítéletet a temesvári ítéletábla is megerősítette. Hegedüs András 14 öccse annak a Hegedüs Istvánnak, aki közel egy évtized előtt Temesvár környékén az egyik községben megölt és kirabolt egy idős házaspárt. A rablógyilkos Hegedüs István a bíróságok súlyos fegyházbüntetéssel sújtották. Büntetésének kitélése céljából a nagyenyedi fegyházba szállították, de kiszabadulását már nem érte meg. Hegedüs István négy év előtt meghalt.

Bundák és mindennemű szőrmeárúk legolcsóbban Rubinnál

Mindennemű szőrmeárúk elkészítését, átalakítását, javítását legolcsóbban vállaljuk

CHUDOVSZKY
műhelyvezetése mellett
IV., Bulev. Berthelot 16.

— ORSZÁGOS KIRAKATVERSENY. A Flora rum- és likörgyár r. t. Arad, november közepén egy új sorozat luxus-minőségű italhoz forgalomba és ennek bevezetésével kapcsolatban reklámakció keretében 30 tekintélyes pénzdiárt tűzött ki azon legszebb kirakatok rendezői részére, amelyekben az új italok szembeötlően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500 stb. lejes díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja egy bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát kapnak. A nem díjazott fényképeket a Flora-gyár 100 leiert megvásárolja. Erre a célra különben a Flora-gyár kedvezményes pousál-áron szállítja a liköröket, melyek gyönyörű, újszerű kiállításukkal és kiváló minőségükkel nagy feltűnést fognak kelteni. A kirakatverseny felételeiről és egyéb kedvezményeiről szóló ismertetést, továbbá az új likör képét és leírását stb. kívánatra a Flora-gyár beküldi az érdeklődőknek.

Roosevelt pártja 60 képviselőt és 10 szenáteri mandátumot vesztett a választásokon

Newyork, november 9. A választások eddig ismeretes eredményeiből megállapítható, hogy a köztársaságiak valószínűleg 10 szenátusi és több, mint 60 képviselőházi mandátummal szaporítják az előző törvényhozási évben volt képviselők számát. A választási eredményeket Roosevelt elleni személyes ellenségeskedésnek minősítik, mert az elnök által támogatott képviselők hat államban alulmaradtak, a konzervatív demokraták pedig, akiket Roosevelt eltávolítani igyekezett, egy kivétellel, mind újból mandátumhoz jutottak.

— Készül a cselédotthon. Temesvár város cselédotthonát — mint emlékeztet — január elsején megszüntették. A város vezetősége azonban kimondotta, hogy ez a megszüntetés csak ideiglenes. Az intézmény számára új otthont létesítenek és a cselédotthont teljesen újjászerveve, újból megnyitják. A cselédotthon új helyiségei a volt belvárosi tanoncotthon egykori helyiségeiben lesznek. A helyiségek átalakítása, festése és berendezése most van folyamatban. Ezek a munkálatok még az ősz folyamán befejeződnek és ennek megtörténte után nyomban megtörténik a cselédotthonok újból való megnyitása. A közeljövőben tehát ez a jóhatású szociális intézmény megkezdí működését.

— Sikasztás miatt letartóztatták a szatmári kereskedelmi iskola igazgatóját. Szatmár-ri jelentik: Városszerte nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Apateanu Dumitru, a kereskedelmi iskola volt igazgatóját a vizsgálóbíró letartóztatta. Apateanu, mint rokkant kapitány és a szatmári frontharcos szövetség elnöke, tiltott politikai mozgalmakban vett részt. Ezért elmozdították az igazgatói székből és mint egyszerű tanárt hagyták meg az iskolában. Az igazgató leváltása Pitea Ioan közoktatásügyi vezérfelügyelő jelenlétében történt, aki az átadás során rájött, hogy az iskola pénztárában 400 ezer lei hiány van. Alapos vizsgálatot indított, áttanulmányozta az iskola könyveit, amely során kiderült, hogy a leváltott igazgató a bennlakó növendékek élelmezése, az iskola kiadásai és más egyéb téren követett el visszaéléseket, azonkívül a tanárok fizetése után levont állami adót is magának tartotta meg. Apateanu ellen bűnvádi feljelentést adtak be, míg a vizsgálat során napvilágra került adatok birtokában a vizsgálóbíró elrendelte a volt igazgató letartóztatását.

A gesztenyesülő

kemencéje már ott parázlik minden uccasarkon a korán beköszönő őszi estén. Tulajdonképen a téli idénynek ajándéka a sül: gesztenye, amelyet annyira szeretnek a gyermekek. A forró tirol maroni átmelegíti zsebeinket, jó ferőhelyet ad gémberedett ujjainknak, amikor a fagyott uton, havas háztetők alatt hazafelé ballagunk, hogy aztán kényelmesen letelepedjünk a meglitt, kedves körben. Igen, a tél hangulatát hozza a sült gesztenye, régi, boldog, nyugalmas, álmos teleték, amelyeknek hőpályhys képeit olyan kedvesen festette a régi Gartenlaube. De eltűntek a hajdani hangulatos telek, mi már aggódva nézünk a hideg idény beállta elé, töprengve számolgatva, hogy telik-e télkabátra, meleg cipőre, lesz-e elegendő fa. Eppen ezért nem üdvözöljük már olyan üdvírválással a gesztenyesült kemencék megjelenését az uccasarkon, mint valaha régen. De ha már itt vannak, csak süssék rofogásra azt a gesztenyét és csináljanak minél jobb vásárt. De a hozzátartozó havas hangulatképet azt egyelőre szívesen elengedjük. Csak jöjjen minél később a tél, amely nem a fehér álmot, hanem a szürke gondokat hozza számunkra, mikor már rövidek a napok és végtelen hosszúak az éjszakák. (F.)

— Görögkeleti lelkeskongresszus. Az erdélyi, bansági, körösvidéki és máramarosi görög keleti román érsekség területén működő lelkeszek szövetsége csütörtökön, november 10-én tartja Temesvárott tizenhetedik kongresszusát. A kongresszus tanácskozásainak színhelye a kereskedelmi liceum díszterme lesz. A kongresszuson Balan Ioan mefropólita, Maghier Andrei aradi és Lazarescu Vasile dr. lugosi püspök is résztvesz. A megnyitáson Marta Alexandru dr. királyi helytartó is résztvesz.

— TEMPLOMI BUCSU. Magyarszentmárton temesmegyei községben pénteken, SzentMárton napján ülik meg a templom bucsúünnepét. Délelőt tíz órakor Erős János plébános a környékbéli papság segédletével nagymisét mond, mise után pedig megkezdődnek az egész napi szórakoztató népmulatságok.

— SZÜLETÉSEK. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Krausz István, Csikós Mária, Weiner Magdolna, Szabó Anna Trézia, Leth József, Kamester Éva.

Szeszgyár Banovita (TURNU - SEVERIN)

ab 1938. november 20. bérbe ad istállókat 220 ókor hízalására. Ajánlatokat az iroda címére kérünk: București, Str. M. Blank 12. V. emelet.

— **HÁZASSÁGOK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságát: Szabó Jakab magánbíró és Hadik Ételka, Suciu Miklós és Purto Lyubica, Toma Vazul és Branzei Lucia, Müller János és Müller Anna, Moț Ioan és Petru Maria, Ivi Vichentie és Toma Aurelia, Pescar Ioan és Malita Ana, Gail Golub és Mot Mantia, Ilitia Ioan és Demian Ana, Baneju Pavel és Tica Jeni, Birnstil György és Gelszwinkler Anna, Moise Traian és Bagan Ana, Szelgrad Mihály és Weindörfer Erzsébet, Kiss András és Dolhai Julianna, Dihel Ioan és Bud Elisabeta, Munteanu Teodor és Danila Maria, Grucseu Alexandru és Kempf Krisztina.

— **Négyszázötven lei havi életjáradék a lezárított négy ujjért.** Juhász Pál lakatos, az aradi Astra-vagongyárbán az egyik lemezhen-gergépnél dolgozott és 1936. április 9-én éjjel balkezelével a géphe került, amely négy ujját lezárította és karját is eltörte. Juhász Pál munkaképessége negyven százalékkal csökkent és ezért pert indított az Astra-gyár ellen és két millió kártérítési igényt jelentett be. Az aradi törvényszék Juhász Pálnak havi négyszázötven lei életjáradékot ítél meg. Az Astra-gyár fellebbezést jelentett be és a temesvári ítéletábla az elmúlt héten tárgyalta az ügyet, a döntést pedig tegnap hirdette ki. Az ítéletábla megerősítette az aradi törvényszék ítéletét és a fellebbezést elutasította.

— **ÖT ÉVES FIUCSKA TRAGIKUS HALALA.** Szerbzentmárton községben ez év augusztusában az egyik napon Dragacska Dragomir mezőőr öt éves kislánya megtalálta az asztalon apja töltött revolverét, Dragacska Szreta, a mezőőr rokona, el akarta venni a fiutól a revolvert, amely közben elszült és a golyó megölte a kislányt. A temesvári törvényszék Dragacska Szretát egy hónapi fogházra ítélte, a szülőket pedig kétezer leiel megbüntette, de a szülők büntetésének végrehajtását felfüggesztette.

— **A bírósági tisztviselők egyesületének új vezetősége.** A temes területi bírósági tisztviselők egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott és megválasztotta az új vezetőséget. Elnök Vidrescu Vladimir lett, míg alelnököknek Lucaci Radut és Utea Matei választották meg. Az egyesület főtitkára Teodorescu Marin lett. Az egyesület díszelnökké választotta Marta Alexandru dr. királyi helytartót, Dimitrescu Emil táblai főelnököt és Papanlan Alexandru törvényszéki főelnököt, dísztaggá pedig Demencescu Ioan helytartósági kabinetigazgatót. A közgyűlés hódoló táviratot küldött Őfelsége, II. Carol királynak és üdvözlő táviratot intézett Iamandi Victor igazságügyminiszterhez.

— **HALALOZÁSOK.** Meghaltak: Sandula Irén hét napos, Haupt Mátyas ötvennyolc éves, Palatinus Rózsa hetvenegy éves, Lagutina Xenia negyvenhat éves, Vasiliuc Cristina negyvenöt éves.

Ada-Kalehról Rahát (szullánkenyér)

Legfinomabb rózsa, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab vagy apróra vágva.

Rendelésre minőség szerint: Finom Lei 44.— Különlegesség Lei 60.— Lokum Lei 86.— árban, postán vagy vasuton prompt szállít

Matics Mihály

Orşova

Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

— **Egészségügyi felügyelőség Temesvárott.** Temesvárott a közeli jövőben külön egészségügyi felügyelőség alakul. Ennek hatáskörébe tartoznak majd a járványkórház, a berendezés alatt álló Pasteur-intézet, a bakteriológiai intézet és más hasonló intézmények.

— **A TOLVAJ BOYFIU MÉG NEM KERÜLT MEG.** Megirtuk, hogy Stefan Károly boy az egyik józsefvárosi kereskedő megbizásából tízezer leit vett fel egy pénzintézettől és a pénzzel együtt kerekelt oldott. Az eltűnt boy ellen a Boycolly Expres boyvállalat tulajdonosa, akinek alkalmazottja volt, megtette a feljelentést. A tolvaj küldőncöt keresik, de eddig még nem került rendőrközre.

— **RÓMA-TOKIÓ ÖT ÓRA ALATT!** Beyruthból jelentik: Laaldi és Maner olasz pilóták könnytelenek voltak félbeszakítani a tervezett Róma-Tokió utat, mert gépjük Beyruthban a felszállásnál megsérült és a rádiószót könnyebb sérüléseket szenvedett. Az olasz repülők egyebé- rekordot állítottak fel a róma-beyruthi úton, amelyet 474 km. óráatlaggal, öt óra alatt tettek meg.

— **Arad polgármestere a helytartónál.** Vlad Alexandru tábornok, Arad város polgármestere szédán kihallgatáson jelent meg Temesvárott Marta Alexandru dr. királyi helytartónál, akinek folyó ügyekről tett jelentést.

— **A királyi helytartóság kabinetfőnöke.** Prostean Coriolan királyi helytartósági kabinetfőnök Bucurestiben két hetes közigazgatási tanfolyamot végez. Távollétében a kabinetfőnöki teendőket Jucu Cornel, a helytartóság vezértitkárságának kabinetfőnöke látja el. A helytartósági vezértitkárságon a kabinetfőnöki teendőket ideiglenesen Stoiaovici Géza dr. végzi.

— **AZ ÚJ KERÜLETI POSTAFELÜGYELO HIVATALABAN.** Barbulescu V., a temesvári postakerület új felügyelője, elfoglalta hivatalát. Barbulescu postafelügyelő eddig Craiovár teljesített szolgálatot.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

— **DISZNÓTOROS VACSORA.** A katolikus női misszió gyárvarosi tagozata november 12-én, szombaton este nyolc órakor disznótoros vacsorát rendez a Gyárvarosi Ifjúsági Egyesület helyiségeiben, II. Str. Tigrlui 7. Előjegyzéseket Jancsó fűszerüzlet átvesz.

— **A TÉLI JÓTEKONYSÁGI AKCIÓ.** Temesváron a katolikus női misszió már megkezdte az előkészületeket a téli jótékonyági munkára. Az Erzsébetvárosban és a Józsefvárosban a női missziók ezen a télen is fenntartják majd az iskolai gyermeknépnyhákat, amelyen a szerénysorsu növendékek egy leírt kaphatnak ebédet. A józsefvárosi női misszió november 19-én Szent Erzsébet napján megrendezi a szokásos Erzsébet-ebédet szegény családok számára. A tél folyamán ezenkívül a szegény intellektuelek számára is létesítenek konyhákat, amelyen öt leírt adnak személyenként ebédet. Mezger Márton dr. prépost-plébános felhívta a katolikus nőket, hogy erre a célra élelmiszereket adakozzanak.

Patikák éjjeli szolgálata

Csütörtökön, november 10-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia uccában levő Kun gyógyszerár.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszerár.

A III. kerületben a Miron Costin uccában levő Merkleler gyógyszerár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

LEGUJABB

Carol király Londonban találkozik a görög királylyal

Öfelsége a térdszalagrend lovagja lesz. — A gloucesteri herceg először jelenik meg a nyilvánosság előtt Carol király londoni látogatásakor

London, november 9. Az angol sajtó újabb és újabb részleteket közöl Őfelsége, II. Carol király és Mihai nagyvajda angliai utazásáról. A lapok egyöntetű megállapítása szerint a román uralkodó és a trónörökös londoni látogatása az őszi szezon kiemelkedő eseménye. A királyi vendégek fogadtatása nagy pompával történik meg. A Daily Sketch jelentéséből kitűnik, hogy a már véglegesen kidolgozott program értelmében, a pályaudvarra kivezényelt disszázad előtt II. Carol király, VI. György angol király és Mihai nagyvajda társaságában vonult majd el. Erdekes megemlíteni, hogy a gloucesteri herceg kenyei utazása után e látogatás alkalmával jelenik meg első ízben a nyilvánosság előtt.

Az angol sajtó összefüggést lát György görög király jelenlegi londoni látogatása és Őfelsége Carol király küszöbön álló londoni útja, valamint Pál jogoszláv régensherceg néhány hét

Ne legyen saját magának ellensége! Jöjjön és nézze meg

POLA NEGRI

A szent hazugság

című, Svájcban készült egyetlen filmjét. Premier ma, csütörtökön, a

SCALA

moziban

— **A királyi helytartóság pénzügyi osztályának vezetője.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó hosszabb beheszélést folytatott Tautu Vasile pénzügyi felügyelővel és az eddigi értesülések szerint a helytartóság pénzügyi osztályának főnöke Jeleriu Ion dr., a dévai pénzügyi vezérfelügyelő lesz, aki eddig a temesvári pénzügyi vezérfelügyelő teendőit is ellátta. Temesvári pénzügyi vezérfelügyelőnek, temesvári szék-hellyel Taranu Victor vezérfelügyelőt nevezik ki, aki éveken keresztül már ellátta ezt a felelősségteljes állást és mindenütt barátokat és tisztelőket szerzett magának.

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliumpudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” I., Piața I. C. Brătianu

Mozi

APOLLO: *Shirley, a falu tündére* (német film).
CAPITOL: *Bűbájos kisasszony* (francia film).
SCALA: *A szent hazugság* (német film).
RIVOLI: *A postamester* (francia film).

mulva szintén bekövetkező angliai látogatása között. A lapok szerint

György király még Londonban találkozni fog Carol király Őfelségével

és ez alkalommal tárgyalást folytatnak egymással. Hir szerint Carol király szintén megkapja a térdszalagrend jelvényeit.

A királyi üzenet felolvasása után elhangzott beszédek befejezése során Chamberlain a következő kijelentést tette:

— Biztosra veszem, hogy a parlament nagy örömmel vette tudomásul II. Carol, román király és a francia köztársaság elnökének uralkodónk által történt meghívását. Ez a látogatás a közel jövőben fog bekövetkezni és hivatalos jelleggel bír.

A miniszterelnök nyilatkozatát hosszú és meleg ünnepiességgel vette tudomásul az alsóház.

A világháború rossz álma elmúlt. Helyét
AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK NAGY NYEREMÉNYÉNEK ÁLMA
foglalta el
A november 18-iki húzásra vésszeljelen sorsjegyet a

MERCUR
ELARUSÍTÓ HELYEINÉL.
Az Állami Sorsjáték új
terve **4 EGYENKÉNT 6 MILLIÓS** és **70 EGYENKÉNT 1 MILLIÓS** nyereményt
irányoz elő.

MERCUR

HELYI
CIM:

TEMESVARI BANK

SPORTSESEMÉNYEK

Biróküldések

a vasárnapi Román Kupa mérkőzésekre

A központi bíróküldő bizottság kijelölte a vasárnapi Román Kupa-mérkőzések játékvezetőit. Eszerint a Ripensia—Rapid-mérkőzést a bucurestii Petrescu Jean vezeti. A Chinezul—Crisana-mérkőzés játékvezetője a kolozsvári Russu Gabriel lesz, míg a CAMT—Olimpia-mérkőzés vezetésére a nagyváradi Soran Augustin kapott megbízást.

Aradon: AMTE—Tricolor CFPV, bíró Tica Iliescu.

Iasiában: Textila—Gloria, bíró Ionescu Tope.
Craiovában: Craiovan—FC Carpați, bíró Gheorghie Busa.

Galatiában: Victoria—DVA, bíró Mielu Petrescu.

Turmu Severinben: CFR—Prahova, bíró Milivoi.

Nagyszebenben: SGS—Luceafarul, bíró Vasile Petric.

Lupényban: Minerul—UDR, bíró Aurel Stanciu.

Suceavában: Cetatea Sucevei—Mon. Oficial, bíró Erlich.

Brüllában: Franco Romana—Törekvés, bíró Picky Kroner.

Sepsiszentgyörgyben: Olt SC—As'ra Moreni, bíró Sipoș.

Bucarestiben: Sp. Stud.—STB, bíró: Freund, Unirea-Tricolor—Mihai Viteazul, bíró: Bobdan.

Sporthírek mindenfelől

A Schmelling visszavonulásáról elterjedt hírekre vonatkozólag maga a versenyző jelentette ki, hogy szó sincs a visszavonulásáról. Egylőre orvosi felügyelet alatt áll és ha orvosi ügy döntene, hogy nyugodtan küzdhet tovább, úgy semmiesetre sem vonul vissza.

Délmagyarország válogatott csapata a jövő év folyamán összesen tíz propagandamérkőzést játszik Moldovában, Bukovinában és Basarabiában. A magyar csapat a következő román városokban bonyolít le barátságos mérkőzéseket: Iasi, Cernăuți, Chișinău, Radautz, Galati, Roman, Tighina, Focșani, Suceava és Bacău.

A fővárosi Juventus csapatában a vasárnapi kupamérkőzésen változás áll be, amennyiben most már játsszanak fog Zainescu is. Szadovszky helyett pedig újra Endreffy védi a Juventus kapuját.

A csehek táviratban értesítették a román labdarúgószövetséget, hogy az elhalasztott válogatott mérkőzést hajlandók még most november hónap folyamán lejátszani. A szövetség azonban nem fogadhatja el ezt az ajánlatot, mert most már nem változathat sem a nemzeti bajnokság, sem pedig a Román Kupa mérkőzéseinek műsorán. Így valószínűnek tűnik, hogy a mérkőzést a jövő évre halasztják el.

A vasárnapi Román Kupa-mérkőzésen, a melyet a fővárosi Rapid a Ripensia ellen bonyolít le, már játsszanak fog Auer, Bogdan és Raffin-szky is. A Ripensianak tehát lényegesen nehezebb dolga lesz, mint a múlt vasárnap Temesváron.

A Venus és a Rapid nem tudtak megegyezni a közönségen való rendezésre vonatkozólag, mert úgy a Venus, mint a Rapid is ragaszkodik ahhoz, hogy a mérkőzéseket a Venus-, illetve a Rapid-pályán játsszák le. Így a kupamérkőzéseket külön-külön bonyolítják le.

Gólképesek a temesvári csatárok

A temesvári csapatok eredményességét igazolja a nemzeti bajnokság góllövőinek kimutatása. Eszerint a nemzeti bajnokság eddigi mérkőzésein

összesen 195 gólt rúgtak.

A legtöbb gólt Bindea, a Ripensia válogatott jobbszélsője és Batrin, az aradi AMEFA balszélsője rúgta, akik egyenként kilenc gólt szereztek csapatuknak. Utánuk következnek Marcu (Ripensia), Bajusz és Klimek (Chinezul-ILSA), akik egyenként nyolc góllal járultak hozzá csapataik győzelmeihez. Nem sokkal marad el Thierjung sem, aki öt gólt rúgott.

Ami Münchent megelőzte

Az öreg Chamberlain, aki ezelőtt tizenhárom évvel sem volt már fiatal ember, 1925-ben már megkísérelte egyszer, hogy a négy európai nagyhatalom képviselőinek bizalmas eszmecsereje után megteremtse az európai békét. Ő kezdeményezte a locarnói konferenciát, ugyancsak az ő művel volt az a meghitt kis összejövétel a Narancsvirág nevű hajón, amely annyira emlékeztet a közelmúltban lezajlott négyhatalmi tanácskozásra. Erdemes most az idők távlatából erre az eseményre visszaemlékezni, annál is inkább, mert sok titokzatos vonatkozásáról azóta lehullt a fátyol.

A locarnói konferencia a legkedvezőbb körülmények között indult. Nevetett az októberi napsugár, minden színében ragyogott a tenger, vígan dörzsölték tenyerüket a kitünő üzlet alkalmából Locarno lakosai és a politikai időjárás is derült volt: mindenki úgy vélte, hogy most már igazán küszöbön az általános kiengesztelés. A premierek fényes hangulatában folyt a gyülekezés. Szalónkocsik, különvonatok, gépkocsik érkeztek szakadatlanul, egyik küldöttség a másikat követte, óriási hivatalnok-törrszel érkeztek a prominensek, irógépkisasszonyok hadserege vonult fel, az uccákon eszeveszetten szaladgáltak a boycok, a szállodákban hétrét görnyedtek a köszöngető portások. A virágokkal díszített tárgyalási teremben gomolyogtak a politikusok s miközben régi ismerősök harsányon üdvözölték egymást, sokan félhalkan azon beszélgettek, vajjon tényleg eljön-e Mussolini? És ime, valóban megérkezett. Akkoriban még ő volt a politika bete noire-ja sokak számára. Vandervele, a hollandi kiküldött, meg is mondotta, hogy ő nem veszt részt Mussolini üdvözlésén, az angol, amerikai, hollandi újságírók pedig visszatartották a sajtófogadtatáson való megjelenést.

Fizek az incidensek azonban csakhamar elsimultak és megkezdődtek a tárgyalások. A szíves közvetlenség jegyében már elnököt sem választottak. Az volt az elv, hogy magánbeszélgetések döntsék el a főproblémákat. Ekkor történt, hogy Chamberlain a legdiszkrétebb formában Stresemann, Briand-t és Mussolinit egy kis kirándulásra hívta meg. A Narancsvirág nevű hajón gyülekeztek a meghívottak, majd eltűnt velük a kecses alkotmány. A személyzetten kívül csak Chamberlain felesége volt a hajón, aki szíves háziasszonyként frissítőkkel szolgált a neves négyeknek. Mire a hajó visszatért, már ott tölöngtek az újságírók a parton. Chamberlain ragyogó arccal közölte velük, hogy a béke műve megvalósult, semmiféle hatalom nem tudja már az egyetértés munkáját megakadályozni. Óriási szenzáció volt ez a világ számára. Október 16-án volt Chamberlain születésnapja. Az öreg születésnapjait ajándékok érdemel. Meg is kapta a politikai meglepetést. Ezen a napon parafalták és irták alá a locarnói egyezményt. Délután négy órakor már záróülés volt. Általános boldogság, üdvözlések.

Ez a konferencia a konferenciák koronája volt, ezután mindig így legyren. Megjelent a polgármester a város aranykönyvével, azonkívül még a tanácssterem órájának ingájára is bevették a fődelegátusok nevét. Haladón ezentul szakadatlanul előre Európa ügye, mint ahogy ez az óra sem áll meg soha egy pillanatra sem. Ismét gyönyörű idő van, a béke sugárzik az aranyos napfényben, a béke a tenger sima tükrén, a béke öröme ragyog az arcokon. Elutazás. Tengernyi nép a pályaudvaron. Chamberlain megjelenik. Tomboló éljenzés, szünni nem akaró tapsvihár, kalap- és zsebkendőlengetés. Chamberlain meghatottan áll a forró, kavargó tömegben. Kezeit szélesen kitarja és mint a pap, latinul mondja: — Habemus pacem.

Es érkezik a sürgönyök áradata a világ minden tájáról. London, Páris, Berlin, Amerika, Ázsia, Ausztrália. Örömmámorban az élők egész világa. Megszületett Locarno szelleme. Ezentul édeni békében fog élni az eddig annyira meghasonlott emberiség. Új korszak nyílik a történelemben. Azonban sajnos, csakhamar elszórt a mámor. És ismét eljötték a gondok szürke hétköznapjai a nagy ünnep után. Kilenc évig Locarno után mind borosabb, mind zaklatottabb lett a világ sorsa. Locarno szelleme lassan kihunyott és helyébe lépett még irgalmatlanabb gyűlölet, még esztelelenebb fegyverkezés. Most ismét megkísérel Chamberlain, amit egyszer már megpróbált. Tiszteletreméltó macakcság. De talán mégis célhoz fog vezetni mostani munkája, hogy a béke szellemében összekovácsolja Európát.
(Flaneur.)

Betörésekből szerzett pénzt a rulet-re egy gyáros elzüllött fia és bandája

A kártya a bűn útjára sodorja a jobb napokat látott fiatalembert

Budapest, november 9. Megírtuk, hogy a napokban egy régen keresett betörőbanda tagjait fogta el a rendőrség néhány ügyes detektívje. Az ügyesség fogházába kerültek a minap Jezernik Rudolf és Ripperger Ferenc, akik harmadmagukkal, vezérükkel, egész sereg betörést követtek el. Jezernik Rudolf jobb napokat látott magántisztviselő volt. Ripperger Ferencnek pedig tejkihordó volt a „civil” foglalkozása. A fogházban összebarátkoztak a magas, jömegejelenésű, minden pesti élelemmel rendelkező, raffinált Nagy Tiborral. Már a fogházban elhatározták, hogy kint a szabad életben sem hagyják el egymást.

A BETÖRŐK NEM BIRNAK A KASZINÓVAL

Mint most kiderült, kiszabadulásuk után a három fiatalember első dolga volt jó ruhákat szerezni.

— Kaszinóképessé akartuk magunkat tenni — mondotta egyikük —, mert Nagy Tibor, egy gyárigazgató fia, akit vezérünkül választottunk, izgalmas történeteket mondott el a pesti titkos kártyaklubok és ruletkaszinók regényes életéről. Nagy Tibor vezetett minket el azokba a titkos pesti klubokba, ahol játszani lehet. Megtanultuk a különböző házardjátékok szabályait és a ruletforgógép szerencsét hozó játéksisztémáit is. A ruletklubokban azonban nemcsak jóleső izgalma s nyereségre tettünk szert, belesodrótunk a játékkaszinók minden esti vendégseregének életébe is. Félfiaikkal, nőikkel kerültünk össze, akik mind azt hitték, hogy jól kereső gentlemanek vagyunk, akik fölösleges pénzükket a ruletkaszinókban szórakoznak s igyekeznek ott nyereségre szert tenni. Rájöttünk azonban arra, hogy

bár betörők voltunk, nem tudtuk legyőzni a ruletklubokat, azok vetkőztettek le minket.

De az éjszakai élet, a rulett- és kártyakaszinók levegője nagyon izlett s ezért alaptölkét akartunk szerezni a játékhoz. Így kovácsolódott össze a bandánk és

követők el egymásután a nagy betöréseket.

A lopott holmit eladtuk az orgazdáknak és vittük a pénzt a kártyaklubokba. Nem volt szerencsénk, mert a betörésekből származó dohányt többnyire elvesztettük.

Nagy Tibor társait pár nappal előbb fogták el Angyal Lajos detektívfelügyelő és csoportjának tagjai. A 30 éves betörővezér megneszezte, hogy nyomában vannak a detektívek, de a rendőrgyűrűből kibujni nem sikerült neki sem.

Ma éjjel elfogták őt is.

Nagy Tiborról nemcsak azt állapították meg a nyomozó rendőrtisztviselők, hogy két fogházbeli társával együtt betöréseket követett el, hanem azt is, hogy szerzett ő pénzt könnyebb eszközökkel is.

Bizva abban, hogy a föllépése, társalgási modora nagyon megnyerő, legutóbb Győrbe utazott, ott egy előkelő familiánál egy nagyobb lakást, több szobából álló lakosztályt bérelt s magát földbirtokosnak adta ki. Alig lakott itt pár napig.

öt ezer pengő értékű holmit becsomagolt utazókofferjébe

s eltűnt Győrből.

Pár nappal ezelőtt, amikor ugylátszik újabb

pénzre volt szüksége, hogy barátaival együtt kaszinóéletet folytathasson a pesti titkos kártyaklubokban, megjelent a Nárcisz-uccában egy idősebb hölgynek, akiről megtudta, hogy az egész villát bére akarja adni.

A „VILLABÉRLŐ” BETÖRŐ-VEZÉR

Itt Nagy Tibor mint egy előkelő ur barátja lépett fel, akinek számára teljes berendezéssel villát akar kibérelni. Alkuba bocsátkozott s azzal bucsuzott el a villa tulajdonosnőjétől, hogy néhány nap múlva feltétlenül jelentkezni fog. Miközben a villa bérletére alkudozott Nagy Tibor,

elemelt az asztalról egy aranyórát és egy értékes láncot,

abban a hiszsemben, hogy a villa lakói őt többet nem látják.

A lopott holmik nyomán azonban dr. Tárnoky rendőrfogalmazó megállapította, hogy Nagy Tibor honnan és hogyan szerezte ezeket a holmikait. Így azután Nagy Tibor összekötött kezekkel két jó fellépésű detektív kíséretében ma újra megjelent a Nárcisz-uccában. Rendőrautón érkeztek oda s úgy kísérték fel a villába a magastermetű, elegáns betörővezért. Nagy Tibor udvarias meghajlással üdvözölte az elébe siető villatulajdonosnőt, akinek ez volt az első szava:

— Tudtam, hogy vissza fog jönni és a villát bérbeveszi barátja számára. Örülök, hogy nem csodádtam önben.

A kedves fogadtatás után Nagy Tibor ügyesen leplezte le, hogy csuklóján szíjbilincs van s alig mert megszólalni. Helyette a detektívek tájékoztatták a villatulajdonosnőt, mondván:

— Ne örüljön egy nagyságos asszony en-

Egyszerű számtani művelet!

1×16=16
2×10=20
3×12=36
Összesen 72

oldalon jelenik meg

hetenkin a

Déli Hírlap

a bányási magyarság lapja
Előfizetési ára nyugdíjasoknak, lelkészeknek és tisztviselőknek

havi 60 lei.

Kérjen mutatványszámot!

Timișoara

I., Piața I. C. Brătianu 3. Telefon: 28—10.

nek az urnak, mert ez nem fogja sohasem kibérelni az ön villáját.

Allamrendőrségi detektívek vagyunk s ezt az urat szembesítés céljából hoztuk be ide.

Ezt a néhány hivatalos mondatot hitetlenkedve fogadta a villa urnője s így válaszolt:

— Ne üzzenek velem trefát. Ez az ur annyira megtetszett nekem, hogy örömmel adom a villát bérebe neki.

Alig lehetett megmagyarázni a villa tulajdonosnőjének, hogy csakugyan betörőt vezettek ide a detektívek, aki, miattal a villára alkudozott, ügyesen aranyórát lopott.

— Nem hiányzik nálam semmi — hitetlenkedett a nárciszuccai villatulajdonosnő, csak miután a detektívek megkérdezték, hogy nézze meg, vajjon az aranyóra és lánc megvan-e, akkor hitte el a történeteket.

Ma dr. Tárnoky rendőrfogalmazó Nagy Tibort letartóztatta és őt is a királyi ügyesség fogházába viszik, mint pár nap előtt bűntársait.

Hitler: Békét akarok, de a gyarmatokat vissza követelem

„Ha Anglia a jelenlegi német rendszert akarja megváltoztatni, — a német népet akarja elpusztítani”

München, november 9. A nemzeti szocialista mozgalom megindulásának érfordulóján Hitler beszédet mondott, amelynek során kijelentette: nem hajlandó arra, hogy amikor Európa valamennyi népe fegyverkezik, ő a béke zöld olajágát tartsa a kezében.

Ezután így folytatta:

— A világnak tudomásul kell vennie azt, hogy az elkövetkező 100 esztendőben Németország legyőzhetetlen és nem akadnak országok, vagy országok szövetségei, amelyek Németországot legyőzhetnék. De Németország a békét óhajítja.

A német népnek már csak egy követelése van: gyarmatait akarja visszakapni. Ha ez bekövetkezik, Németországnak semmilyen követelése nincsen többé sem Európában, sem másutt az egész világon.

Németország nem akar egyebet, mint békességben venni és eladni, amint azt a többi hasonló nemzetek teszik.

Hitler ezután újból hangoztatta, megvagyózóde arról, hogy az Angliában jelenleg uralmon levő politikai vezetők a békét akarják, de teljesen bizonytalan, hogy ezek az államférfiak meddig maradnak uralmon. Majd így folytatta:

— Ha egy angol államférfiu azt mondja, hogy nem akarja a német népet elpusztítani, hanem csak a jelenlegi rendszert akarja megváltoztatni, akkor azt válaszolom, hogy ez lényegében ugyanaz. Ha viszont azt mondja, hogy a mai német rendszert meg kell szüntetni, akkor azt üzenem, hogy ennek a rendszernek a fennmaradása vagy megszüntetése, az én ügyem, ebbe senkinek semmi joga beavatkozni. Churchillnak azt üzenem — fejezte be szavait, — hogy mögötte 14—15 ezer főnyi választója áll, mögöttém pedig negyven millió választó.

NÉMETORSZÁG JÓVÍSZONYBAN AKAR ÉLNI MINDEN NÉPPEL

Berlin, november 9. Hitler kancellár beszédek az a része, amely az angol—francia kapcsolatokat érintette a Német Távirati Iroda jelentése szerint a következőképen hangzott:

— Az angol parlament egyik ellenzéki vezére azt a kérdést intézte a brit kormányhoz az új repülőgépipétecskel kapcsolatban, vajjon ezek a gépek tudnak-e bombát vinni Berlinig. Nagy elismeréssel kell tudomásul venni azt a tényt — mondotta a kancellár —, hogy francia és angol vezetőszemélyiségek távol tartják magukat ezektől az eszméktől és jóviszonyban akarnak élni Németországgal. Több ízben kijelentettem, hogy ezektől az országoktól nem akarunk semmi mást, mint joggalánul elvett gyarmataink visszaadását és azt is hangsúlyoztam, hogy ez nem lehet ok a háborúra. Nem akarunk semmi mást, csak azt, hogy békés kereskedelmet üzhessünk velük. Állandóan szó van a megegyezésről, de nem tudom, hogy mi-
ben kellene megegyeznünk.

A Városi Színházban

november 16-án, szerdán este 9 órakor,
november 17-en, csütörtökön d. u. 6 órakor,
november 17-en, csütörtökön este 9 órakor

a vilnai esidó szintársulat

CSAK KÉT NAPIG

Helyárak: 13, 23, 33, 43, 63, 83, 103, 123 lei.
A Városi Színház pénztára már árusítja a jegyeket.

= KÖZGAZDASÁG =

A munkaszerződésekről szóló törvény módosítása

Hogyan szabályozzák a szabadság- és felmondási időt?

A Hivatalos Lap október hó 19-iki számában törvényrendelet jelent meg, amely bizonyos tekintetben módosította a munkaszerződésekről szóló törvénynek azokat a szakaszait, amely az alkalmazottak szabadságidejére és felmondásának szabályozására vonatkoznak.

A munkaszerződési törvény 49. szakasza intézkedik azoknak az alkalmazottaknak szabadságidejéről, akik nem tekinthetők kereskedelmi tisztviselőknek. Ez a 49. szakasz, amelyet nem árt újból ismertetni, a következőképpen hangzik:

49. §. Köteles a munkáltató a munkavállalónak évente pihenési szabadságidejét engedélyezni a következő szabályok szerint:

Az ugyanazon vállalatnál 1—3 évi szolgálattal bíró munkavállaló szabadságideje 7 nap.

3—5 évi szolgálat után 10 nap.

5—10 évi szolgálat után 14 nap.

Ezen idő után minden további év után a szabadságideje egy nappal hosszabb, azonban a 30 napot semmi esetre sem haladhatja meg.

Az itt megállapított szabadságidejét a felek megegyezése nem szállíthatja le vagy mellőzheti. E szabadságidejök minimálisoknak tekintendők.

A legalább 10 munkást foglalkoztató kereskedelmi és ipari vállalatok a szabadságidejét csoportokban adják ki, hogy a vállalat rendes működése zavartalan maradjon.

A munkavállaló az egész szabadságidejére az utolsó 3 hónap alatt élvezett átlagos fizetésével és összes mellékjáraandóságaival egyenlő díjazást kap a szabadságidejének napjaival arányban.

Eddig teljesen változatlan a régi szöveg. Az új törvény az eredeti paragrafusához még a következő bekezdéseket fűzi hozzá:

A munkáltató köteles a szakasz rendelkezéseinek értelmében alkalmazottainak szabadságidejét engedélyezni, függetlenül az alkalmazottakra vonatkozó fizetési rendszerétől (időegység, a munka arányában, — a munka mennyisége, vagy minősége.)

Ez a rendelkezés annyit jelent, hogy bármilyen rendszer szerint is fizeti a munkaadó az alkalmazottat, tehát órabérrrel, napszámmal, hetibérrrel stb., vagy az elvégzett munka mennyisége vagy minősége szerint, a szabadságidejét az alkalmazottaknak feltétlenül jár.

Bizonyos, hogy ez az új rendelkezés is csak az állandóan foglalkoztatott munkásokra vonatkozik, tehát nem az ideiglenesen felfogadott napszámosokra, mert hiszen a szabadságidejét, mint látjuk, előleg is csak azoknak jár, akik bizonyos időt töltöttek már el a vállalat szolgálatában.

Erre mutat különben az új törvénynek a 49. szakaszához fűzött utolsó bekezdése is, a mely így szól:

A vállalatnál eltöltött szolgálati időnek azt az időt kell tekinteni, amelyet az alkalmazott ugyanannál a vállalatnál szolgálatban eltöltött, még akkor is, ha a szolgálati szerződést ideiglenesen a törvény 74. szakaszának a, b, c. pontja alapján szüntetelt.

74. szakasz a szerződés felbontásáról intézkedik. És pedig az a) pont azt az esetet tárgyalja, ha letelt a kikötött idő, amelyre a munkás leszerződött, b) ha a szerződés a felek akaratával, vagy az egyik fél felmondása útján szűnt meg és a c) arról szól, amikor a szerződés valamelyik fél vétkessége miatt szűnt meg.

Ha e három ok miatt a szerződés tulajdonképpen nem szűnik meg, csak ideiglenesen szünteti, akkor a szabadságidejének kiszámításánál a szerződés szünetelését nem lehet figyelembe venni. Az új törvény azt akarja megakadályozni, hogy a munkaadó a törvény kijátszása céljából szüntesse meg az alkalmazottal a szerződést csak azért, hogy a szolgálati időt megszakítsa és ne kelljen szabadságot adni a munkásnak. Bizonyos, hogy előfordultak olyan esetek, amikor egyes munkaadók formálisan felmondottak és

később visszavették az alkalmazottakat, hogy megszakítsák a szolgálati időt és kijátszák az alkalmazottak szabadságához való jogát.

A törvény módosítja a munkaszerződési törvény 78. szakaszát, amely az egyéni munkaszerződés felmondási idejét szabályozza a nem tisztviselő alkalmazottakra vonatkozóan.

Ennek a szakasznak első bekezdése szintén változatlanul marad és így hangzik:

A határozatlan időre szóló egyéni munkaszerződés bármelyik fél akaratából felmondható azzal a kötelezettséggel, hogy a másik felet előzetesen értesíteni kell a szerződéses kötelezettségek megszüntetéséről.

A szakasz változatlan első bekezdése után következik az új törvény szerint módosított második bekezdés, amely eltér az eddigi rendelkezésektől. Az új bekezdés így hangzik:

Ez a felmondás a szerződési kötelezettségek megszüntetésére kitűzött időpont előtt legalább 14 nappal eszközölendő, kivéve azt az esetet, amikor az alkalmazottnak legkevesebb tíz évi szolgálati ideje van, ebben az esetben ugyanis az értesítésnek legalább 30 nappal előbb kell bekövetkeznie. Kivételeknek tekintendők azok az esetek, amelyekben a jelen törvény másképpen intézkedik.

A további módosításokat a következő bekezdések tartalmazzák:

Az a fél, aki az előbbi bekezdésben említett felmondási jogot gyakorolja, köteles a másik félnek a felmondás indokait írásban tudomására hozni.

A munkaszerződés felmondási jogával gyakorolt visszaélést jogot ad a másik félnek a 82. szakaszban meghatározott kártérítés követelésére.

(Ez a 82. szakasz előírja, hogy a felmondás nélkül való elbocsájtásnál a munkaadó a munkabérral egyenlő összegű kártérítést köteles fizetni anélkül, hogy a kárt igazolni kellene.)

A szakasz utolsó bekezdése így hangzik:

A felmondási joggal való visszaélésnek tekintendő az indokok közlése nélkül történt felmondás.

Tárgyalják a 80 milliós fuvarlevélhamisítási bűnyűgyet

Írásszakértőket rendelt ki az ítélőtábla

Hat éve folyik a nagy fuvarlevélpanama pere, amely egy magasállású miniszteri tisztviselő és számos erdélyi fuvarlevélfelülvizsgáló iroda tulajdonosa ellen folyik. Amint ismeretes, a fuvarleveleket az ország egész területén olcsón összevásárolták, majd megfelelő összeköttetéssel az államvasutal jelentékeny összeget fizettek ki „helytelen számítás” címén. A bűnyűgynek 60 vádlottja van, de ezeknek nagyrésze eltűnt. Csak 22 vádlott felett ítélezett az ifjovi főtörvény-

szék és ezeknek fellebbezése folytán az ügy a bucurestii táblához került.

Az ítélőtábla szerdán foglalkozott a fellebbezéssel és a tanács elutasította a vádlottaknak azt a kérelmét, hogy újabb tanukat hallgassanak ki, ellenben elrendelte az írásszakértői szemlélet arra nézve, hogy a visszatérítési kérvényeket valóban a vádlottak írták-e alá, amint azt a törvényszéki ítélet megállapítja.

— A NASICI VÁLLALATAI 25 SZÁZALÉKOS ERDEMÉNYJAVULÁST MUTATNAK. A genfi Union-Nasic fatermelő-holding a napokban tartotta meg közgyűlését. Az Union-Nasic, amelynek Romániában is jelentős érdekeltségei vannak, az előterjesztett igazgatósági jelentés szerint, a holding vállalatai Délkelet-Európában jelentős és kedvező üzleteredményeket értek el. A favállalatok üzleteredménye 25 százalékos javulást mutat. Ennek következtében az Union-Nasic tiszta nyeresége az 1937—38. üzletévben 0.57 millió svájci frankra növekedett az előző üzletévi 0.31 millió svájci frankról. Ennek megfelelően a holding 2½ százalékos osztalékot fizet. A holding javulása nem tükröződik vissza a mérlegben, a mit azzal magyaráz a holding vezetősége, hogy a transzfermérségek miatt a megnövekedett tiszta nyereség nem volt átutalható. Ezek a vállalatok nyereségeiknek nagy részét újabb investíciókra használták fel, így furnírgyárakat rendeztek be, újabb erdősegeket vásároltak, falemezgyárakat létesítettek.

— A RÉKASI ÁLLAMI FAISKOLA GYÜMÖLCSFAINAK ÁRUSÍTÁSA. A földművelésügyi minisztérium temesvári közege által megkezdte a rékasi állami faiskolából származó nemes gyümölcsfák mérsékelt áron való árusítását. A gyümölcsfákat vásárolni kívánó közönség tekintse meg a józsefvárosi Duca ut 21. szám alatti gyümölcsfa lerakatot, ahol rendeléseket is elfogadnak. Ezenkívül a rékasi faiskola kiváló minőségű gyümölcsfái minden kedden és pénteken a józsefvárosi és gyárvárosi piacokon is vásárolhatók.

— A MÉSÁROSOK A HUS ÁRÁNK LESZÁLLÍTÁSÁT KÉRIK. Szokatlanul kérelmet futott be a főváros főpolgármesteri hivatalához. Tizenkilenc bucurestii mészáros a hus árának leszállítását kéri. Egyelőre nem tudják, hogy milyen álláspontot foglalnak el a különös óhajjal szemben, mert az a gyanú, hogy az érdekeltek a maximális árak felfüggesztését akarják ezen az uton elérni, mert hiszen most is árulhatnak olcsóbban, ha akarnak. Viszont a 19 mészáros arra hívatozik, hogy ők szívesebben adnának olcsóbban, de a konkurenciával nem vehetik fel a versenyt.

HAMBURG-AMERIKA
LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Közép-amerika, Kuba-Mexiko, Dél-amerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

Ükletes

Adulást és sok örömet nyújtanak!

Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospectusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

képviseleténél

Timișoara I., Str. Mercy 1
Telefon 36-66.

— **A régi állami követelések rendezése.** A már lezárt költségvetésben foglalt állami követelések rendezésére vonatkozó 1938. április 1. törvény egyes szakaszait módosították. Ezek szerint az erdőbirtelésekből, ingatlanvételekből és egyéb szerződésekből kifolyóan az állammal szemben 1934. március 31. előtt keletkezett adósságok a jelen költségvetési év végéig bonokkal rendezhető. A későbbi adósságok csak készpénzzel, vagy az állam tartozásának kompenzálásával. Az 1934. március végéig esedékes vámjövődéki, szeszjövődéki és fogyasztási illetekekből előálló tartozások és bírságok ugyancsak a jelen pénzügyi év végéig 10 százalék készpénzzel és 20 százalék érték erejéig 1935. évi 3 százalékos konszolidációs kötvénnyel rendezhető.

— **Újabb korlátlan devizaügyleti engedélyeket ad ki a Jegybank.** A Banca Națională vezetősége kibővítette ama bankok számát, amelyek korlátlan devizaüzletekre jogosító autorizációkkal rendelkeztek. Ezzel kapcsolatban az elmúlt héten négy bucurești középbanknak és öt vidéki román és szász pénzintézetnek adtak ilyen autorizációt. Bankkörökben feltűnőnek tartják, hogy amíg a fentiek között számos olyan bank van, amely 1924-ben konverziós magányegység kötésére kényszerült, addig ebből a listából hiányoznak azok a jóbónítási vidéki bankok, amelyek a válságévek alatt is kötelezettségeiknek százszázalékosan eleget tettek és amelyek kitűnő nemzetközi összeköttetésekkel rendelkeznek, amelyek a devizaüzletek szempontjából nagy fontosságúak.

— **Csalárd bukás miatt elítélt kereskedő is rehabilitálható.** Az 1934. évi kényszerjegyzéségi törvény honosította meg kereskedelmi jogi rendszerünkben a vagyonbuktott rehabilitációjának rendszerét, a gyakorlatban több érdekes kérdést vetett felszínre. Ezeknek megoldása azért fontos, mert a vagyonbuktott a rehabilitálásig nem izhet ipart vagy kereskedelmet. A semmitörzsek elé az a kettős kérdés került, hogy rehabilitálható-e az elítélt vagyonbuktott, ha bár büntetését kitöltötte, de a csődmegnyitás előtt hitelezői kielégítést nem nyertek? A tábla ugyanis elutasította Traian Popescu roșioridevei kereskedőnek a rehabilitálás iránti kérvényét. Ezt a végzést a semmitörzsek megsemmisítette és érdemben kimondta, hogy mivel a törvény nem ismeri azt a feltételt, hogy a vagyonbuktott tartozik adósságait rendezni, a rehabilitálás ezen a címen el nem utasítható.

Artolyamok, gabonaárak

SZERDA, NOVEMBER 9.

A hivatalos devizaárfolyamok, amelyek a külfölddel való árucserében érvényesek, a nemzeti Bankkal egyetértően a következőkben nyertek megállapítást: Az artolyamokban, melyekről a vámhivatalokat már értesítették, befoglaltnak a devizafelárak is. Az aranydollár 230.71, az arany svájci frank 4.52, a francia arany frank 9.04, a papírfont véteii ára 669, az eladási árat nem határozta meg, az egyiptomi font 685—695.60, a palesztinai font 669.03—679.38, a dollár 139.95—142, a török font 93, a holland forint 76.11, a német márka 36.51—38.44, a cseh korona 2.98—3.02, a svájci frank 31.21—32.29, a pengő 26.50—27, a francia frank 3.60—3.81, az olasz lira 7.17, a dinár 2.89—3.05 és a drachma 0.91—1.

Gabonapiac: A gabonapiacra csak lucerna és száritott tengeri iránt van csekély érdeklődés, míg a többi gabonanemű iránzata lanyha és a piac üzletlenszerű. A piaci árak a következők: bászági buza 78 kilós 350, torontáli buza 370, tengeri 235, száritott tengeri 320, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, ótökmag 730, új tökmag 630, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 50 és a löheremag 18 lei kilónként.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 10.

București, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sportközlemények, vizuálisjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 15.15: Országórora. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20.20: Egon Nasta előadása. 20.35: Gh. Florescu énekel. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.20: Hírek, sport. 22.40: A hangverseny folytatása. 23.15: Vasile Julea zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Mi lesz a világ aranyával? Felolvasás. 11.45: Régi szüreti emlékek. Felolvasás. 1.05: Rendőrzene. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Radics Béla és cigányzenekara. 3.35: Hírek.

4: Élelmiszerárak. 5.15: A háztartásról. Felolvasás. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági előadás. 6.30: Operaházi zenekar. 7: Helyes magyar kiejtés. 7.30: Népi játékok a Felvidéken. Előadás. 8: Hírek. 8.25: Pertis Jenő és cigányzenekara. 9: Krasznahorka büszke vára. Történelmi legenda három részben. 10.20: Hanglemezek. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Grieg: C-moll szonáta hegedűre és zongorára. (Hanglemezzel). 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szalonzenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: A betű története. Előadás. 8.10: Angol nyelvtanítás. 8.35: Magyar írók a régi Pesten. Előadás. 9: Pertis Jenő és cigányzenekara. 9.35: Hanglemezek. 10: Hírek.

Bécs, 19.40: Szudétánemei zene dalokkal. 21.10: Zenei hangképek. 23.30: Cselló és zongoradarabok. **Belgrad, 19:** Népdalok. 19.30: Lemezek. 23.15: Táncczene.

Milánó, 20.30: Könnyű zene. 22: Zenésjáték. Utána: Táncczene.

Strasbourg, 21.30: Lemezek. 22.30: A rádiózenekar hangversenye. 23.15: lemezek.

PÉNTEK, NOVEMBER 11.

București, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sportközlemények, vizuálisjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 15.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Hanglemezek. 19: Művészeti krómika. 19.15: Francia zene. 19.50: Viorica Anghel énekel. 20.15: Prof. Nicolae Iorga előadása. 20.35: Gounod: „Faust” című operája 5 felvonásban. 21.41: Hírek, sport. 22.40: Hírek. 23.25: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Livingstone, az Afrika-kutató. Felolvasás. 11.45: A debreceni kollegium orvostanári és egészségügyi. Felolvasás. 1.05: Bókai Antal hegedű, Lux József énekel. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákféltára. 5.45: Hírek. 6: A fényképezés száz esztendeje. Előadás. 6.25: Sportközlemények. 6.30: Böszörményi Nagy Béla zongorázik. 7.10: A magyar szellem Középeurópa. Előadás. 7.50: Dénes József és cigányzenekara. 8: Hírek. 8.25: Helyes magyar kiejtés. 8.55: A lengyel rádió ünnepi műsora. Közvetítés Varsóból. 10.05: Hírek. 10.30: Katonazenekar. 11: Időjárásjelentés. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40: Olasz dalok. (Hanglemezzel). 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig foladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Házasság és levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piața Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piața Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piața Kúttl. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piața Dragalina 6. Tele. fon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Levelezés

Levelezni olyan fiatalemberrel, aki perfekt a francia és angol nyelven. Leveleket „Nyelv gyakorlás” jeligrére a kiadóba kérem. 3001

Házasság

Férjhez menne csinos, intelligens urileány, szép kelengyével és némi készpénzzel. Csakis olyan feltétlen uriember irjanak „Kettesben szép az élet” jeligrére, akik biztos egzisztenciával bírnak. 3000

Fiatal földbirtokos urileány házasság céljából megismerkedne, komoly magyar orvossal. Leveleket „Margareta” jeligrére a kiadóba kérem. 2718

Alkalmazás

Bejáró azonnal felvétetik IV. Str. Ioan Brătianu 29 szám, III. em. 2. ajtó. 2713

Tiszta, ügyes, szobaleány, éves bizonyítványokkal felvétetik. Jelenkezni: fél 1—és 1 óra között. Cim a kiadóban. 2721

Lakás

Elegáns butorozott szoba külön bejáráttal, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással december 1-re kiadó. Cim: IV. Str. Mireea Voda 3. 2700

Egyszobás lakást csakis az I. kerületben december 1-re keresek. Cimeket „Egyedülálló” jeligrére a kiadóba kérem. 3002

A Banca Timișoarei épületében modern
4 és 3 szobás lakás
és
egy üzlethelyiség
azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házközvetőségénél.

Állást keres

Nagy vacsorákra, esküvőkre, zsurokra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Zsuzsana, III., Str. Diaconul Corei 24. 2712

Vasestergályos és sofőr-gépezés, aki a Diesel-motorokhoz is ért, állást keres. Temesvári István, Giarmata. 2720

Adás-vétel

Élőszobafal, fehér, tükörrel, jutányosan eladó. Megtekinthető a délelőtti folyamán. II. Str. Petre Tegu 2. II. emelet. 2909

Ebédasztal olesón eladó. II. Strada Petre Tegu 2. II. emelet. 2908

Rekamier 2 személyes, szép huzattal jó állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Olesó” jeligrére a kiadóba kéretnek. 2768

Prémium bélelt lábszák, nagyon alkalmas sport-gyermekokcsiba, kifogástalan állapotban eladó. Ugyancsak eladók a legkisebb számú gyermekcipők. Megtekinthetők: Temesvarar Zeitung kiadóhivatalában. 2707

Rádió 3+1 lámpás csakis prima, megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Modern készülék” jeligrére a kiadóba kérem leadni. 3004

Családi házat a III., vagy IV. kerületben megvételre keresek. Cimeket „100—150 ezer” jeligrére a kiadóba kérem leadni. 3005

Modern családi házat 2—3 lakással, lehetőleg központi fűtéssel, az I. kerületben megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3016

Külföldre

Halló! Figyelem! Kwartz, röntgen, diatermiás vagy bármilyen elektromos gépek, valamint háztartásbeli főzők, vasalók, vagy gépek javítását és karbantartását jutányosan vállalom. Cimeket a kiadóba kérem leadni. 2908

Gyümölcsfák. Rózsák, diszcszerjék, szikla- és évelő-virágok kaphatók. Új kertek tervezését vállalja. Gyümölcsfák 15 leitől. Gerebecz Pál kertészeta II. Timișoara, Str. Rusia 2. 2717

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Nyomatja a „HIRLAP” tipográfia și editura S. i. n. c. Arad.